

7.2.2011

Toivonen Yhtiöt Oy
Antero Toivonen
Tauskonkatu 32

33720 Tampere

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO TOIVONEN YHTIÖT OY:N RUSKON JÄTTEENKÄSITTELYLAITOKSEN LAAJENNUKSEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

Toivonen Yhtiöt Oy on toimittanut Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisen arviointiohjelman Ruskon jätteenkäsittelylaitoksen laajennus – hankkeesta (YVA-ohjelma).

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettely) yhteysviranomainen.

Hankkeesta vastaava on Toivonen Yhtiöt Oy. Arviointiohjelman on laatinut hankkeesta vastaavan toimeksiannosta FCG Finnish Consulting Group Oy.

YVA-menettelyn vaiheet

Toivonen Yhtiöt Oy:n Ruskon jätteenkäsittelylaitoksen laajennus -hankkeen YVA-ohjelma on tullut vireille 10.11.2010. YVA-menettelyyn kuuluu kaksi vaihetta, arviointiohjelman- ja arviointiselostusvaiheet.

Arviointiohjelma ja arviointiselostus

Ympäristövaikutusten arvioinnista annetun asetuksen 6 §:n 11b -kohdan perusteella suunniteltavaan jätteiden käsittelyyn sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. YVA-asetuksen hankeluettelon 11b-kohdassa jätteenkäsittelyn hankekoraja on yli 100 tonnia vuorokaudessa.

Arviointimenettely on kaksivaiheinen. Ensimmäisessä vaiheessa käsitellään arviointiohjelmaa, joka on hankkeesta vastaavan suunnitelma hankkeen ja sen vaihtoehdon ympäristövaikutusten arvioimiseksi ja arviointimenettelyn järjestämisestä. Arviointiohjelma sisältää myös suunnitelman, miten osallistuminen arviointimenettelyyn järjestetään. Yhteysviranomainen antaa hankkeesta vastaavalle arviointiohjelmasta lausunnon, joka sisältää myös yhteenvedon muiden viranomaisien lausunnoista ja yleisön mielipiteistä.

Toisessa, YVA-selostusvaiheessa, hankkeesta vastaava kokoo arvioinneista arviointiselostuksen, joka tulee laatia arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen ohjelmasta antaman lausunnon perusteella. Arviointimenettely päättyy yhteysviranomaisen lausuntoon arviointiselostuksesta. Hankkeesta vastaavan on liitettävä yhteysviranomaisen lausunto arviointiselostuksen kanssa valmiin hankesuunnitelman lupa- ja hyväksymishakemuksiin.

Arvioitava hanke (VE1) ja sen vaihtoehto (VE0)

Hankkeen tarkoitus on jätteenkäsittelytoimintojen kehittäminen ja kierrätyspolttoaineen haketuskapasiteetin lisääminen olemassa olevalla sijaintipaikalla.

Hanke sijoittuu Tampereen kaupungin Ruskon kaupunginosassa Ruskon teollisuusalueella osoitteessa Tauskonkatu 30-32. Hanke sijoittuu kiinteistöille RUSKO 6215-9, -10 ja -11 sekä määrälasta RUSKO 6215-8, joiden pinta-ala yhteensä on noin 5 ha.

Arvioitavaan hankkeeseen kuuluu jätteenkäsittelytoiminta. Nykyisellään hankkeesta vastaava käsittelee lajittelematonta rakennus- ja purkujätettä, teollisuuden ja kaupan jätettä (pääosin pakkausjätettä), betoni- ja tiilijätettä, puu- ja kantojätettä, energiajätettä, metalliromua, romuautoja ja SER-romua. Toiminnan ympäristölupa on yhteensä 84 060 tonnille käsiteltyjä jätteitä vuodessa.

Hankealueelle on suunniteltu rakennettavaksi kaksi uutta 4000 m² -kokoista jätteen käsittely- ja varastohallia. Vastaanotettavasta jätteestä suuri osa on esimurskattua materiaalia. Tarvittaessa tulevia materiaali-jakeita välivarastoidaan halleissa. Betoni- ja tiilijäte varastoidaan ja murskataan ulkotiloissa.

Hankevaihtoehdoissa vastaanotetaan lisäksi lajiteltavaa sekajätettä 11 500 – 21 950 tonnia vuosittain. Sekajäte tulee laitokselle siirtolavoilla lajiteltavaksi kierrätyspolttoaineen raaka-aineeksi, metallijätteeksi, betoni- ja tiilijätteeksi ja kaatopaikkajätteeksi.

Laitoksella valmistettava ja sieltä asiakkaille (jätteenpolttolaitokset) lähtevä kierrätyspolttoaine (REF) koostuu sinne saapuvasta lajittelemattomasta rakennus- ja purkujätteestä, teollisuuden ja kaupan jätteestä, lajiteltavasta sekajätteestä, puu- ja kantojätteestä ja energiajätteestä.

Jättemateriaali tulee käsittelyyn pääkaupunkiseudulta Toivonen Yhtiöt Oy:n Juvanmalmin siirtokuormausaseman kautta, Pirkanmaalta, Lahden seudulta ja purkutyömailta eri puolilta Suomea.

Vaihtoehto VE0. Alueella jatkuu nykyinen ympäristöluvan sallima jätteenkäsittelytoiminta. Ympäristölupaa haetaan nykyisille, toteutuneille jätteenkäsittelymäärille, jotka poikkeavat jonkin verran olemassa olevan ympäristöluvan sallimista jätteen käsittelymääristä. Kierrätyspolttoaineen raaka-aineena käytettävän lajiteltavan ja haketettavan jätteen kokonaismäärä on enintään 60 000 tonnia vuodessa. Tämän lisäksi alueella vastaanotetaan muuta jätettä (mm. betoni- ja tiilijäte, puhdas puujäte, metallit) yhteensä 24 800 tonnia vuodessa. Sekajätettä vastaanotettavasta jätteen määrästä on 11 500 tonnia. **Käsiteltävien jätteiden kokonaismäärä on 84 003 tonnia vuodessa.** Tontille

rakennetaan kaksi käsittely- ja varastohallia, joissa REF-jätettä haketetaan. Hallit viemäroidään.

Vaihtoehto VE1. Hanke toteutetaan suunnitelman mukaisin toiminnoin ja laajuudessa. Toiminta on ympärivuorokautista, 300 pv vuodessa. Jätteiden vastaanotto tapahtuu pääsääntöisesti arkipäivisin ja lauantaisin. Betonia murskataan arkipäivisin klo 7-19 välisenä aikana, arviolta 20-100 pv vuodessa. Murskaus tehdään panosluontoisesti suuremmissa erissä. Kierrätyspolttoaineen raaka-aineena käytettävän lajiteltavan ja haketettavan jätteen kokonaismäärä on enintään 250 000 tonnia vuodessa. Tämän lisäksi alueella vastaanotetaan muuta jätettä (mm. betoni- ja tiilijäte, puhdas puujäte, metallit) yhteensä 50 000 tonnia vuodessa. Sekajätettä vastaanotettavasta jätteestä on 21 950 tonnia. **Käsiteltävien jätteiden kokonaismäärä on 300 000 tonnia vuodessa.** Tontille rakennetaan kaksi käsittely- ja varastohallia, joissa REF-jätettä haketetaan. Hallit viemäroidään.

Molempiin vaihtoehtoihin sisältyy lisäksi kuormapunnituspalvelu/vaakapalvelu raskaalle ajoneuvokalustolle. Punnitustoiminta ei vaikuta käsiteltäviin materiaalivirtoihin jätteenkäsittelylaitoksella.

Hankkeen YVA-menettelyn liittyminen muihin menettelyihin (5 § 1 mom.)

Hankkeen YVA-menettelyä ei ole yhteen sovitettu muiden menettelyiden kanssa. Hankealueella on käynnissä toimintojen uudelleen järjestely ja kahden uuden jätteen varastointi- ja käsittelyhallin rakennuslupamenettely on vireillä. Hallien ja uuden alueen pohjarakenteisiin hyödynnettävän betoni- ja tiilimurskeen käytöstä on jätetty ilmoitus Pirkanmaan ELY-keskukseen toukokuussa 2010.

Suunnittelun vaihe, suunnittelu- ja toteuttamisaikataulu

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta saatavan yhteysviranomaisen lausunnon jälkeen tarkoitus on tehdä ympäristövaikutusten arviointi talven 2010-2011 aikana. Arviointiselostus jätetään yhteysviranomaiselle loppukesästä/alkusyksystä 2011. YVA-menettelyn päätyttyä toiminnalle haetaan ympäristölupaa.

Hankkeen edellyttämät luvat ja päätökset

Hanke edellyttää ympäristösuojelulain (86/2000) ja -asetuksen (169/2000) mukaista ympäristölupaa. Lupaviranomainen on arviointiselostuksessa mainitusta poiketen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto.

Hankevaihtoehtoihin kuuluvat, rakennettavat käsittelyhallit edellyttävät rakennuslupaa, luvan myöntää Tampereen kaupunki. Rakennuslupahakemukseen tulee liittää ympäristövaikutusten arviointiselostus (MRL 132/1999, 132§).

ARVIOINNISTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Viranomainen kuulutti YVA-ohjelman vireille tulosta ja yleisötilaisuudesta 10.11.2010 Tampereen kaupungin sekä Kangasalan ja Lempäälän kunnan virallisilla ilmoitustauluilla, Aamulehdessä ja Hervannan Uutisissa sekä 12.11.2010 Kangasalan Sanomissa. YVA-

ohjelma oli lisäksi luettavissa Tampereen kaupunginkirjaston keskustan lehtilukusalissa, Hervannan kirjastossa ja Kangasalan pääkirjastossa. Hankkeen konsultti jakoi tiedotteen yleisötilaisuudesta pari päivää ennen tilaisuutta lähialueen kiinteistöille.

Yleisötilaisuuteen saapui 22 henkilöä. Tilaisuus kesti noin kolme tuntia keskusteluineen. Yleisötilaisuudesta laadittiin muistio, joka on julkaistu hankkeen YVA-sivulla. Yleisötilaisuudessa otettiin esille seuraavia seikkoja:

- Asutukseen (olemassa oleva ja kaavoitettavana oleva) kohdistuvat vaikutukset erityisesti melu
- hankkeen ja muiden toimijoiden yhteisvaikutukset
- läheisen Houkanojan kunto ja sinne johtuvat likaiset vedet toiminnasta sekä vanhalta kaatopaikalta
- toiminnan sijaintia pidettiin huonona ja ehdotettiin sijoittumista kauemmaksi asutuksesta
- betonissa olevat haitta-aineet, erityisesti asbesti
- tontilla varastoitava biohajoava ja hajuhaittaa aiheuttava jäte sekä siihen liittyen alueen lintu- ja rotta-ongelma
- toiminnan laajentumisen aikataulu
- toiminnan valvonnan puutteet ja jatkuvat ongelmat ympäristössä (ojan likaiset vedet, virkistysalueen roskaantuminen, melu)
- mistä purkujäte tulee ja minne valmis tavara lähtee
- liikenne ja ruuhkautuminen Hervannan ja Ruskon katuverkossa
- ns. kehä-II väylän tarve ohjaamaan liikenne toisaalle
- katuverkon kunto ja soveltuvuus lisääntyvälle raskaalle liikenteelle
- lähiympäristön roskaantuminen
- jätemateriaalien tulevat varastointipaikat
- ympäristöön ja terveyteen vaikuttavat haitta-aineet
- puutteet kaikkien häiriintyvien kohteiden huomioimisesta ja näkymisestä arviointiohjelman karttakuvissa
- hallien poistoilman suodatuksen tarve
- yleisötilaisuuteen jaettujen kutsujen jako liian myöhään ja suppealle alueelle pari päivää ennen tilaisuutta.

ARVIOINTIOHJELMASTA ANNETUT LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Yhteysviranomainen pyysi lausunnot Tampereen kaupungilta, Kangasalan ja Lempäälän kunnilta, Pirkanmaan liitolta, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolta, Pirkanmaan Maakuntamuseolta, Hämeen ELY-keskuksen kalatalousyksiköltä ja Pirkanmaan Metsäkeskuksesta sekä lähetti arviointiohjelman ja kuulutuksen tiedoksi Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymälle, Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle, Tampereen Sähkölaitos -yhtiöille ja Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry:lle.

Esitetyt lausunnot

Tampereen kaupunki. Lausuntoon on koottu kaupunkiympäristön kehittämisen maankäytön suunnittelu ja ympäristönsuojeluyksikön antamat lausunnot.

Kaupunkiympäristön kehittämisen maankäytön suunnittelu:

Pirkanmaan 1. maakuntakaavassa (vahvistettu 29.3.2007) kyseinen alue on työpaikka- aluetta (TP). Merkinnällä osoitetaan liike- ja toimistorakentamiseen tai tuotantokäyttöön varattuja seudullisesti merkittäviä alueita. Alueelle voidaan sijoittaa asumista, jos siihen ei kohdistu ympäristöhäiriöitä. Suunnittelumääräys: alueen toteuttamisessa tulee kiinnittää huomiota tarkoituksenmukaiseen toteuttamisjärjestykseen.

Alue kuuluu maakuntakaavassa Tampereen seudun kehä-II kehittämiskäytävään (kk1). Maakuntakaavassa alueen itäpuolelle on osoitettu viheryhteystarve.

Tampereen kantakaupungin yleiskaavassa (vahvistettu ympäristöministeriössä 12.12.2000 ja 14.2.2003) alue on pääosin tuotantovaltaisen yritystoiminnan aluetta (T-3). Alue varataan pienteollisuus- ja tuotantotiloille sekä niihin liittyville varasto-, liike- ja toimistotiloille. Liike- ja toimistotiloja voidaan rakentaa enintään 1/3 toimintojen kerrosalasta. Itäpuolella sijaitseva Ruskonpuisto on yleiskaavassa osoitettu merkittäväksi vihialueena säilytettäväksi alueeksi. Alueen eteläosa on yleiskaavassa osoitettu maiseman- ja luonnonhoitoalueeksi varatuksi lähivirkistysalueeksi kuten ranta, vesistön suoja-alue, harju, rinne, maisemapelto- tai niitty (VLM).

Tampereen kantakaupungin yleiskaavan viherverkkoa ja suojelua koskevassa kartassa (kartta 2) on kyseisen alueen itäosa osoitettu merkittäväksi vihialueena säilytettäväksi alueeksi. Eteläosa on osoitettu vihialueena säilytettäväksi alueeksi. Houkanoja on myös Kantakaupungin maisema- ja ympäristöselvityksessä osoitettu merkittäväksi viherverkon osaksi.

Kyseinen alue on Tampereen kaupunginvaltuuston 10.6.2009 hyväksymässä asemakaavassa nro 8236 osoitettu teollisuus-, varasto- ja jätteenkäsittelyrakennusten korttelialueeksi, jonka kokonaiskerrosalasta saadaan prosenttiluvun osoittama määrä käyttää liike- ja toimistotiloina (TJ-1, lto 10 %). Tontilta on varattava autopaikkoja merkinnän osoittama määrä (1ap/lto50m², 1ap/te100m², 1ap/va100m², 1 ap/j150m²).

Tampereen kaupungin yhdyskuntalautakunta on kokouksessaan 14.12.2010, § 467, myöntänyt Toivonen Yhtiöt Oy:lle poikkeusluvan asemakaavan autopaikkavaatimuksesta tontilla 837-075-6215-11. Suunnitelmien mukaan tontille rakennetaan 3442 m²:n suuruinen tuotantohalli, 4415 m²:n suuruinen varastohalli sekä 32 m:n suuruinen väestönsuoja. Kaavan mukaan tontille tulisi osoittaa 79 autopaikkaa, mutta toiminnan tarvitsemat autopaikat on tehty jo saman omistajan omistuksessa olevalle naapuritontille.

TJ-1 -alueen eteläpuolelle on asemakaavassa osoitettu Ruskonpuiston lähivirkistysalue (VL). VL -alueelle on annettu seuraava liito-oravia koskeva määräys: Alueen osa, jolla liito-oravan kulkureittien turvaamiseksi on säilytettävän puuston laatuun ja laajuuteen kiinnitettävä erityistä huomiota (sl-3).

Asemakaavassa on annettu seuraava hulevesiä koskeva määräys: Tontilta kerääntyvästä hulevedestä on erotettava öljy, hiekka ja roskat. Huleveden käsittely tulee mitoittaa vähintään 10 mm/10 min sateelle. Hulevedet saa laskea purkuojaan vain näytteenottokaivon kautta (hule-20).

Asemakaavassa on annettu seuraava melua koskeva määräys: Korttelialueella sijaitsevan laitoksen ympäristöönsä aiheuttama melutaso ei saa ylittää melun A-painotetun

ekvivalenttitason (L_{aeq}) päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB eikä yöohjearvoa (22-7) 50 dB (me-3).

TJ-1 -alueen itärajalle on asemakaavassa osoitettu meluseinä (mes-6 M+127.80). Alueen muille rajoille on osoitettu vähintään 2 m korkuinen rakenteellinen aita (A-12). Arviointiohjelman mukaan yhdyskuntarakenteellisia vaikutuksia arvioidaan suhteessa nykyiseen ja suunniteltuun maankäyttöön sekä tärkeisiin verkostoihin, kuten sähkö- ja vesihuoltoverkostoihin. Yhdyskuntarakenteen kannalta keskeisin kysymys on toiminnon sijoittuminen liikenteen ja muiden toimintojen suhteessa, mistä syystä arvioinnin lähtökohtana tulee olla perustelu sijainnille ja toiminnan vaikutuksille.

YVA -prosessissa on kiinnitettävä erityistä huomiota asemakaavamerkintöjen ja -määräyksien toteutumiseen sekä Houkanojan virkistysalueen säilymiseen laadukkaana viherverkon osana. Nykyisestä toiminnasta aiheutuvat häiriöt kuten roskaantuminen, Houkanojan veden laadun heikkeneminen sekä melu on myös otettava huomioon YVA -prosessissa.

Ympäristönsuojeluyksikkö:

Toiminnan kuvaus

Arviointiohjelmassa on kuvattu hankkeen materiaalivirtoja. Vaihtoehtojen materiaalivirtoja esittelevässä taulukossa 1. s. 6 jää epäselväksi, mitä lajiteltavalla sekajätteellä tarkoitetaan ja mistä se on peräisin. Nykyisen luvan mukaan sitä ei oteta vastaan. Hankealueella on jo nykyisin havaittavissa tavanomaista enemmän variksisia, korppeja ja harakoita. Sekajätteen sisältämä orgaaninen materiaali aiheuttaa todennäköisesti hajuhaittoja ja hokuttelee paikalle lisääntyvässä määrin haittaeläimiä. Taulukko on syytä täydentää lähtevän materiaalin osalta.

Polttonestesäiliön osalta ei käy selville säiliön käyttötarkoitus ja täyttääkö säiliö varusteineen sille asetetut vaatimukset. Arviointiohjelman s.13 mukaan alueella varastoidaan myös ongelmajätteitä, toiminnan kuvauksessa ei kuitenkaan kerrota, missä ja miten ongelmajätteet varastoidaan.

Jätteiden käsittelyhallien vedet on tarkoitus johtaa tasausaltaan kautta jätevesiviemäriin, puhtaat kattovedet suoraan Houkanojaan ja pihavedet laskeutusaltaan kautta Houkanojaan.

Liikennöinnin ja jätteiden vastaanoton on tarkoitus tapahtua pääsääntöisesti arkipäivisin ja lauantaisin. Lajittelua ja haketusta tehdään kolmessa vuorossa vuorokauden ympäri ja betonin murskausta arkipäivinä klo 7-19.

Hankealueen ympäristön tila

Hankealue sijaitsee teollisuusalueella, jonka etelä- ja itäpuoli ovat asemakaavassa virkistysalueita. Laitoksen itäpuolella kulkee virkistysreitti, joka talvisin toimii hiihtolatuksena. Vuonna 2009 hyväksytyssä asemakaavassa laitoksen tonttia on laajennettu etelään ja osa liito-oravalle suotuisasta elinympäristöstä liitetty tonttiin.

Hankealueen itäpuolella virtaa Houkanoja, joka saa alkunsa Kangasalan Houkanjärvestä. Ruskon alueen rakentuessa ovat hulevesien aiheuttamat virtaamahuiput Houkanojassa lisääntyneet. Ajoittain on havaittu myös tulvimista. Houkanojan varressa on viljelypalstoja ja viljelijät käyttävät Houkanojan vettä kasteluvetenä. Houkanojan veden laatua on

tarkkailtu erillisin valvontanäyttein. Hankkeesta vastaavan ympäristölupapäätöksessä on myös edellytetty tarkkailuohjelman mukaista säännöllistä tarkkailua toiminnan vaikutusten selvittämiseksi ympäristöön. Veden laatua koskevat tarkkailutulokset on syytä liittää ympäristövaikutusten arviointiohjelman tausta-aineistoon vaikutusten arvioinnin pohjaksi.

Vaikutusten arviointi

Vesistövaikutukset

Pintavesivaikutuksia tarkasteltaessa on otettava huomioon veden laadulliset ja määrälliset tekijät. Vaikka hankealue muodostaa pinta-alaltaan vain pienen osan Houkanojan valuma-alueesta, on myös siltä osin huolehdittava hulevesien riittävästä viivyttämisestä tulvahuippujen tasaamiseksi ja se on otettava huomioon arvioinnissa.

Käsittely- ja varastointihallien lattiavedet on esitetty johdettavan jätevesiviemäriin. Vesistövaikutuksia arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota piha-alueelta tulevien vesien laatuun. Mikäli vedet ovat laadultaan sellaisia, että ne voidaan johtaa vesistöön, on vesien johtaminen voitava hoitaa hallitusti ja siten, että niitä voidaan tarkkailla. Saattaa olla, että toiminnasta aiheutuva piha-alueen nuhraantuminen muodostuu esteeksi vesien johtamiselle Houkanojaan ja on syytä tarkastella vaihtoehtoa, jossa kaikki piha-alueen vedet johdetaan jätevesiviemäriin.

Hankealueen alittaa putkiviemäri, jossa kulkee lännestä Santenin suunnalta tuleva Houkanojaan purkautuva oja. Hankealueelta tulevien pihavesien aiheuttamat riskit ojavedelle on arvioitava. Arvioinnissa on selvitettävä myös alueen eteläpuoleisen niskaojan veden laadun turvaaminen sekä roskaantumisen ehkäisy. Hallittu pihavesien johtaminen edellyttää, että vesien kulkeutuminen hankealueelta niskaojaan estetään. Aidan rakentamisen vaikutuksia ja sijoituspaikkaa on syytä arvioida myös tältä kannalta. Houkanojan varressa, hankealueen pohjoispuolella on harjoitettu palstaviljelyä jo vuosia. Houkanojan vettä käytetään palstoilla kasteluvetenä, vaikkakaan se ei aina ole ollut laadultaan siihen sopivaa.

Nykyisen toiminnan aikana on osa hulevesistä johdettu tontilla hiekan- ja öljyerottimien ja pengerimeytyksen kautta maaperään. Järjestelmien käyttömahdollisuudet/poistaminen on tarpeen esittää arvioinnissa. Hankealueen maaperän ja pohjaveden laatua on syytä selvittää nykyisen toiminnan vaikutusten selvittämiseksi ja tausta-aineistoa varten. Arvioinnissa on otettava huomioon myös sammutusvesien hallintaan ja vaikutuksiin liittyvät kysymykset.

Pöly- ja hajuhaitat

Arviointiohjelmasta ei käy selville, miten kaasumaisia päästöjä ja pölyä arvioidaan. Betonin ja tiilen murskauksessa syntyvä pöly levittäytyy sopivissa olosuhteissa laajallekin alueelle ja leviämistä on syytä arvioida mallinnuksin. Toiminta aiheuttaa nykyisellään hajuhaittoja ympäristössään jätekasoissa tapahtuvan kompostoitumisen vuoksi. Hajun leviämistä on syytä arvioida.

Melu

Meluvaikutukset arvioidaan melumallinnuksin. Vaikutusten arvioinnin lähtökohtana ovat melulle annetut ohjearvot. Erityistä huomiota on kiinnitettävä asumiseen ja virkistäytymiseen kohdistuviin vaikutuksiin sekä toiminta-aikoihin mukaan lukien liikenteelliset vaikutukset.

Luontovaikutukset

Tontin kuivatusjärjestelyt edellyttävät niskaajan rakentamista tontin eteläreunalle. Tontin eteläosa ja sen eteläpuoliset alueet ovat osa liito-oravan elinympäristöä ja itä-länsisuuntaista kulkuyhteyttä. Rakentamisella saattaa olla vaikutusta myös näihin alueisiin metsän käsittelyn ja mahdollisten kosteusolosuhteiden muuttumisen kannalta ja vaikutukset tältä osin on syytä ottaa mukaan arviointiin.

Roskaantuminen

Arviointiohjelmassa ei oteta kantaa roskaantumiseen ja sen ehkäisyyn. Nykyisestä toiminnasta aiheutunut roskaantuminen on ollut jatkuvaa ja vaikutukset ulottuvat paitsi virkistysalueelle myös Houkanojan alajuoksulle.

Toiminta-ajat

Hankkeen toiminta-ajat on esitetty varsin väljiksi. Koska toiminta-alue sijaitsee virkistysalueen ja –reitistön vieressä, on toiminta-aikoihin kiinnitettävä erityistä huomioitava haitallisten vaikutusten vähentämiskeinoina. Haitalliset vaikutukset aiheutuvat sekä jätteen käsittelytoiminnan että alueelle suuntautuvan liikenteen aiheuttamasta melusta.

Häiriötilanteet

Arviointiohjelmassa ei ole otettu kantaa mahdollisiin häiriötilanteisiin ja niihin varautumiseen. Häiriöitä voi aiheutua laiterikoista, menekkivaikeuksista ja vastaavista, jolloin esimerkiksi varastointitilat loppuvat kesken. Häiriötilanteet on syytä ottaa mukaan arviointiin.

Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnitelma vuoteen 2020

Jätesuunnitelman toivottuna kehityssuuntana on mainittu jätteen hyötykäytön lisääminen. Lisäksi todetaan, että jätteiden materiaalista hyödyntämistä edistävien laitosten kapasiteetti on edelleen riittämätön. Hankkeen suhdetta jätesuunnitelmaan on syytä tarkastella myös arviointiohjelmassa.”

Lempäälän kunta. Toivonen Yhtiöt suunnitellun jätteenkäsittelytoimintojen sijaintipaikka on hieman yli 2 km Lempäälän kunnan rajasta (Hervantajärvessä oleva Tampereen ja Lempäälän raja). Liikennöinnistä osa tapahtuu Lempäälän suunnasta reittiä Sääksjärven eritasoliittymä-Ruskontie (arviointiohjelman mukaan maksimissaan 15 % liikennemääristä eli vaihtoehdossa 1 arkipäivisin raskaan liikenteen määrä noin 90 ajoneuvoa ja lauantaisin noin 45 ajoneuvoa).

Hankkeen vaikutuksia on arvioitava myös Hervantajärven Lempäälän puoleisen loma-asutuksen osalta (etenkin melun osalta). Poikkeustilanteissa päästöt saattavat levitä laajemmallekin alueelle ja myös näiden päästöjen leviämisen arviointi tulisi olla mukana arviointiohjelmassa.

Arvioinnissa käytettävä kartta-aineiston havainnollisuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota (mittakaava, sijoittuminen seuturakenteessa, naapurikuntien kaavoitustilanne).

Kangasalan kunta. Tampereen seudun rakennesuunnitelman mukaan Annalan itäpuolella Kangasalan alueella varaudutaan uuden kaupunginosan rakentamiseen v. 2025 jälkeen. Tämän ja Hervannasta Kangasalle myöhemmin rakennettavan kehätien väliin suunnitellaan työpaikka-aluetta, jonka toteutuminen on mahdollista 2030 jälkeen.

Hankkeen vaikutukset rakennesuunnitelman varauksiin on selvitettävä arvioinnin yhteydessä.

Hankkeen liikenteellisiä vaikutuksia arvioitaessa tulee ottaa huomioon myös Saarenmaantien kautta alueelle kulkevan liikenteen vaikutukset liikenneturvallisuuteen ja asumisviihtyvyyteen.

Muutoin arviointiohjelmassa on kattavasti tuotu esille hankkeen mahdollisia vaikutuksia, arvioinnin rajauksia sekä kuvattu eri vaikutusten arviointimenetelmiä.

Pirkanmaan liitto. Ympäristövaikutusten arvioinnissa yhtenä tarkasteltavana näkökohtana ovat vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen. Kyseessä olevan hankkeen osalta on tärkeä tarkastella sitä, soveltuuko vaihtoehtojen mukainen toiminta kyseiseen paikkaan pitkällä aikajänteellä sekä edistääkö hanke ja siihen liittyvä toiminta pitkällä aikajänteellä maakuntakaavamerkintöihin kk1 ja TP liittyviä alueellisia kehittämistavoitteita. Lisäksi ympäristövaikutusten arvioinnissa on syytä tarkastella vaikutuksia maakuntakaavassa osoitetun viheryhteyden näkökulmasta.

Pirkanmaan maakuntamuseo toteaa lausunnossaan, että alueelta ei ole tiedossa kulttuuriympäristöön liittyviä erityisiä arvoja eikä myöskään muinaismuistolain rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Museolla ei siten ole huomautettavaa hankkeesta.

Hämeen ELY-keskus/kalatalous pitää laadittua ympäristövaikutusten arviointiohjelmaa riittävänä hankkeen vesistö- ja kalastovaikutusten arvioimisen osalta. Arviointiselostuksessa on ilmoitettava, mihin arviointiohjelmassa mainittuihin vesistöselvityksiin ja –tutkimuksiin vesistövaikutusten arviointi perustuu.

Pirkanmaan ELY-keskuksen Liikenne- vastuualue pitää arviointiohjelmassa esitettyjä vaikutusarviointeja liikenteen osalta riittävinä.

Mielipiteet

Arviointiohjelmasta annetuista mielipiteistä on yhteenveto tämän lausunnon lopussa.

Mielipiteet esitettiin yhteensä 20:ssä eri kirjeessä, joissa kolmessa oli useita allekirjoittajia (40, 21 ja 4), yhteensä mielipiteen ilmaisi 82 henkilöä sekä Kaakkois-Alvarin (alueellinen työryhmä, alueen asukkaiden vaikutuskanava) kannanotossa hankkeeseen oli mukana 19 henkilöä. Lisäksi mielipiteen hankkeesta esittivät Tampereen Taivaltajat ry ja Kaukajärvisseura ry.

Arviointiohjelmaa koskevissa mielipiteissä ja kannanotoissa tuotiin esille mm. seuraavia seikkoja:

Hankkeen toiminnot. Hanke herättää epäluottamusta. Toiminnan valvonnassa todettiin puutteita. Hankkeen riskit. Toiminnan luvanmukaisia aikarajoja on ylitetty. Toiminnan muuttumista ympärivuorokautiseksi vastustetaan. Ympäristöluvan ehtojen edellytetään asettavan tiukat rajat toiminnalle. Liikennöinnin järjestely ja jätteen kuormaus- ja käsittelytoiminnot hankkeen tontilla kuormien määrän kolminkertaistuessa.

Maankäyttö. Haitat asuinviihtyvyydelle, hankkeen sijainti huono ja tontti ahdas toiminnoille. Toiminnalle esitettiin sijoittumista toisaalle kauemmaksi asutuksesta ja muista toiminnoista. Vireillä olevat kaavoitushankkeet, niiden osoittamien toimintojen (teollisuus, asuminen) ja hankkeen vaikutusten yhteensovittaminen.

Asuinviihtyvyys. Hankkeesta aiheutuva melu, pöly ja hajuhaitta sekä hankkeesta aiheutuva ympäristön roskaantuminen, lisääntyvän liikenteen haitat liikenneturvallisuudelle ja katuverkostolle, asuinalueiden ja lähistön toimijoiden huomioinnin puutteellisuus (nykyiset ja tulevat asuinalueet).

Terveys. Terveysriskit, altistuminen pölylle, päästöille ja haitta-aineille ilman kautta ja Houkanojan veden välityksellä.

Liikenneturvallisuus ja liikenteen sujuvuus. Raskaan liikenteen kasvu katu- ja tieverkossa, tiestön kunto ja käytettävyys, liikenteen päästöt, ruuhkautuminen ja vaikutukset ajoreittien varsilla hankealuetta laajemmalla.

Virkistys. Vaikutukset virkistykseen melun, pölyn ja roskaantumisen kautta hankkeen lähialueen viheralueilla ja seudullisella virkistysreitillä.

Luonto. Vesistöä (erityisesti Houkanoja ja valuma-alue Vihiojaan ja Pyhäjärveen asti) ja maaperää sekä pohjavettä likaavien haitta-aineiden vaikutukset.

Jätehuollon suunnittelu. Edellytetään ELY-keskukselta suunnitelmaa jätteiden käsittelyn Tampereella ja seutukunnassa järjestämisestä tulevana vuosikymmeninä, siten ettei se aiheuta haittaa ja vaaraa ympäristön asukkaille, uhkaa virkistysalueita, luonnonarvoja ja viihtyisyyttä.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Yhteysviranomaisen on ottanut lausunnossaan huomioon edellä viranomaislausunnoissa ja mielipiteissä arviointiohjelmasta esille tuotuja näkökohtia.

Hankkeen tarkoitus ja tarve

Hankkeen tarkoitus, toiminnot ja sijainti on tiiviissä muodossa kuvattu ohjelmassa. Arviointiohjelmassa on esitetty kuvaus alueen nykytoiminnoista (VE0) ja toiminnan laajennuksen myötä lisääntyvistä ja uusista toiminnoista ja käsiteltävistä jättemateriaaleista (VE1).

Hankkeen mahdolliset yhteydet ja liittyminen jätehuollon alueellisiin ja paikallisiin vireillä oleviin hankkeisiin, kuten Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n jätteenpolttolaitoshanke (Tammervoima), sekä Etelä- ja Suomen jättesuunnitelman tavoitteisiin lyhyellä ja pitkällä aikajänteellä, on tarpeen selkeämmin tuoda esiin arviointiselostuksessa.

Hankkeen kuvaus

Arviointiohjelmassa on kuvattu hankealueelle sijoitettavien toimintojen tarkoitus erilaisten jättemateriaalien hyödyntämiseksi. Hankkeen tarve on perusteltu tavoitteella lisätä

jättemateriaalien kierrätystä, energiahyötykäyttöä ja käsittelyä sekä tavoitteella säästää neitseellisiä luonnonvaroja. Arviointiohjelmassa on kuvattu hankkeen materiaalivirtoja.

Arviointiselostuksessa tulee kuvata tarkemmin, mitä vastaanotettava lajiteltava sekajäte tosiasiallisesti on ja mistä se on peräisin. VE0:n lähtevät materiaalivirrat tulee esittää kuten VE1:ssä. Hankkeessa rakennettavien hallien ilmanvaihto ja poistoilman käsittelyratkaisut tulee kuvata arviointiselostuksessa.

Vaikutusten arvioinnissa käytettävän kartta-aineiston havainnollisuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Toimintojen vaihtoehtoinen sijoittuminen tontilla tulee kuvata.

Selostukseen on tarpeen ottaa mukaan arvio katuverkon mahdollisesta parantamistarpeesta vaihtoehto VE1:ssä kolminkertaiseksi kasvavan raskaan liikenteen johdosta.

Vaikutusalueen raja

Vaikutusalueet on arviointiohjelmassa kuvattu sanallisesti eri vaikutusten mukaan vaihteleviksi. Arvioinnin pohjana olevat vaikutusalueet tulee selostuksessa esittää kartalla/kartoilla arvioinnin tulosten kohdentumisen ja merkittävyyden hahmottamiseksi. Vaikutusalueet tulee tunnistaa ja rajata riittävän laajoiksi huomioiden mm. häiriintyvät kohteet kuljetusreittien varsilla ja yhteisvaikutusten alueet.

Hankealueen ympäristön tila

Hankealue sijaitsee Tampereen eteläisessä Ruskon kaupunginosassa teollisuusalueella. Läheisyydessä on teollisuus- ja työpaikkatoimintoja. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat ohjelman mukaan n. 500 metriä itään, 600 metriä pohjoiseen ja 750 metriä lounaaseen.

Arviointiselostuksessa on tarpeen huomioida yleisöltä saadut kommentit asuinalueiden (pysyvä asutus, loma-asutus) tasapuolisesta huomioimisesta riittävän laajalta alueelta, ml. Hiidenmäki, Hervantajärven ja Makkarajärven alueet sekä alueet naapurikuntien Kangasala ja Lempäälä puolella. Olemassa olevien asuinalueiden sijoittuminen on havainnollista esittää kartalla.

Alueen etelä- ja itäpuoli ovat virkistysalueita, itäpuolella kulkee seudullinen virkistysreitti ja hiihtolatu.

Hankealueen itäpuolella virtaa Houkanoja. Houkanojan varressa on viljelypalstoja ja Houkanojan vettä käytetään kasteluvetenä. Olemassa olevan toiminnan ympäristöluvan mukaan Houkanojaan johdettavien vesien laatua on tarkkailtava kaksi kertaa vuodessa kevään ja syksyn ylivirtaamakausina. Vesistä on analysoitava öljyhiilivedyt, pH, sameus, sähkönjohtokyky, rauta, COD_{Cr} sekä kokonaistyyppi ja -fosfori. Vuoden 2009-2010 tarkkailuraportin mukaan näytteenottokaivot ovat jääneet materiaalikasojen alle, eikä näytteitä ole ollut mahdollista ottaa.

Keväällä 2009 on otettu yksi vesinäyte katuojasta, joka oli laadultaan sameaa, sen sähkönjohtavuus oli koholla, ravinnepitoisuudet olivat 2-3-kertaiset normaaliin ojaveteen verrattuna ja vedessä esiintyi hieman myös öljymäisiä aineita. Valvontanäytteissä

toukokuussa 2010 Houkanojaan johtavassa sadevesiojassa olivat BOD₇-, COD_{Cr} ja typpipitoisuus ja johtokyky laadultaan jätevesien luokkaa ja Houkanojaan johtavan sivuhaaran vedenlaatu oli verrattavissa puhdistetun jäteveden laatuun.

Tarkastuskäynnillä vuonna 2008 ojan todettiin olevan musta ja haiseva. Ojaveden kuormitus on yhtiön toimittaman selvityksen mukaan peräisin seula-alitteesta ja kierrätyspolttoaineen varastokasoista. Oja puhdistettiin tummasta maa-ainesseoksesta toukokuussa 2008.

Jätteenkäsittelykeskuksen valumavesistä ei ole tutkittu mahdollisia haitta-aineita lukuun ottamatta mineraaliöljypitoisuus (öljyhiilivedyt).

Maankäyttö

Hanke sijaitsee Pirkanmaan 1. maakuntakaavassa osoitetulla TP-alueella, seudullisesti merkittävällä liike- ja toimistorakentamiseen tai tuotantokäyttöön varatulla alueella.

Tampereen osayleiskaavassa alue on merkitty T-3 -alueeksi, johon sijoittuu tuotantovaltaista yritystoimintaa. Asemakaavassa hankkeen tontilla on merkintä TJ-1, joka osoittaa teollisuus-, varasto ja jätteenkäsittelyrakennusten korttelialueen. Välittömästi Toivonen Yhtiöt Oy:n tontin eteläpuoli kuuluu Ruskonpuiston viheralueeseen. Muilta osin osayleiskaava on voimassa hankkeen ympäristössä. Suunnittelumääräyksen mukaan alueen toteuttamisessa tulee kiinnittää huomiota tarkoituksenmukaiseen toteuttamisjärjestykseen. Hankealueen itäpuolella on maakuntakaavassa osoitettu viheryhteystarve. TP-alueen eteläpuolelle on merkitty uusi tieyhteys.

Itäpuolella sijaitseva Ruskonpuisto on Tampereen yleiskaavassa osoitettu merkittäväksi viheralueena säilytettäväksi alueeksi. Alueen eteläosa on yleiskaavassa osoitettu maiseman- ja luonnonhoitoalueeksi varatuksi lähivirkistysalueeksi kuten ranta, vesistön suoja-alue, harju, rinne, maisemapelto- tai niitty (VLM). Alueen itäosa on osoitettu merkittäväksi viheralueena säilytettäväksi alueeksi. Eteläosa on osoitettu viheralueena säilytettäväksi alueeksi. Houkanoja on myös Kantakaupungin maisema- ja ympäristöselvityksessä osoitettu merkittäväksi viherverkon osaksi.

Hankealueen eteläpuolella on vireillä asemakaavahankkeet Huppionmäen tuotantovaltaiselle yritysalueelle, Hiidenmäen ja Hervantajärven asuntoalueille ja Ruskontien jatkeelle. Vireillä olevissa asemakaavoissa keskeistä on yleiskaavallisten virkistysalueiden ja -yhteyksien säilyttäminen.

Hankealue sijaitsee maakuntakaavassa kehittämismerkinnällä, kk1, osoitetulla alueella. Merkintä tarkoittaa Tampereen seudun kehä II kehittämisikäytävää. Merkintää käytetään osoittamaan Tampereen seudun kehä II:een tukeutuva kehittämisvyöhyke. Kehittämissuosituksessa todetaan, että vaihteittain toteutuvan kehä II:n aluetta hyödynnetään liikenteellisesti edullisena laajenevan tutkimus- ja yritystoiminnan sijoittumisalueena. Alueen kehittäminen tulee toteuttaa seudullisena yhteistyönä. Toiminnan soveltuvuutta sijaintipaikassaan tulee arvioida liikenteen ja muiden alueen toimintojen suhteen ja arvioida sitä, edistääkö hanke ja siihen liittyvä toiminta pitkällä aikajänteellä maakuntakaavamerkintöihin kk1 ja TP liittyviä alueellisia kehittämistavoitteita.

Tampereen seudun rakennesuunnitelman mukaan Annalan kaupunginosan itäpuolella, Kangasalan alueella varaudutaan uuden kaupunginosan rakentamiseen v. 2025 jälkeen. Uuden kaupunginosan ja Hervannasta Kangasalle myöhemmin rakennettavan kehätien väliin suunnitellaan työpaikka-alueita, jonka toteutuminen on mahdollista vuoden 2030 jälkeen. Hankkeen vaikutukset Tampereen seudun rakennesuunnitelman varauksiin on selvitettävä arvioinnin yhteydessä.

Hankkeen vaikutukset ajallisesti lähitulevaisuudessa ja pitkällä aikajänteellä kohdistuvat erilaisiin maankäyttömuotoihin ja asutuksen ja työpaikka-alueiden määriin, mikä tulee huomioida vaikutusten ajallisessa tarkastelussa.

Vaikutuksia maakuntakaavassa, osayleiskaavassa ja asemakaavassa osoitettuihin virkistysalueisiin ja -yhteyksiin tulee arvioida. Arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota hankealueen asemakaavamerkintöjen ja -määräyksien toteutumiseen sekä Houkanojan virkistysalueen säilymiseen laadukkaana viherverkon osana.

Arvioinnissa käytettävän ja selostuksessa esitettävän kartta-aineiston havainnollisuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota mm. mittakaavan, sijoittumisen seuturakenteessa ja naapurikuntien kaavoitustilanteen osalta. Hankkeen vaikutukset rakennesuunnitelman varauksiin on selvitettävä arvioinnin yhteydessä.

Liikenne, tienpito ja kuljetusreitit

Liikennöinti ja jätteiden vastaanotto tapahtuu pääsääntöisesti arkipäivisin ja lauantaisin. VE1 liikennemäärät yli kolminkertaistuvat nykyisestä noin 600 raskaaseen ajoneuvoon (tuleva + lähtävä liikenne yhteensä) vuorokaudessa. VE0 liikennettä on noin 190 vuorokaudessa toiminta-aikana 7-22. Molemmissa vaihtoehdoissa liikennemäärät lauantaisin ovat noin puolet arkipäivän liikenteestä.

Liikenne on keskeinen hankkeen vaikutuksista sekä hankkeen lähiympäristössä että kuljetusreittien varsilla. Liikenteen vaikutuksia katuverkon liikenteen sujuvuuteen, käytettävyyteen ja kuntoon tulee arvioida sekä kuvata käytännön mahdollisuudet vaikuttaa liikennevirtojen suuntautumiseen ja kohdentumiseen katu- ja tieverkossa hankkeessa, tunnistuen toiminnan materiaalivirtojen todennäköiset tulo- ja lähtösuunnat valtatieverkkoon nähden.

Tarkastelu tulee tehdä lyhyellä ja pitkällä aikajänteellä huomioiden maankäytön suunnitelmien valmisteluvaihe, liikenteen määrän kehittymisen ennusteet ja alueella olevat ja sinne suunnitellut liikennettä aiheuttavat toiminnot ja toimijat.

Vaikutukset tiestöön, liikenneturvallisuuteen, meluun, ja ilmanlaatuun suhteessa olemassa olevaan asutukseen ja asumisviihtyvyyteen sekä työpaikka-alueisiin tulee arvioida, kuin myös tulevien, kaavoitettavien alueiden toimintoihin kohdistuen eri katu- ja tieosuuksille.

Vaikutusten tarkastelu tulee ulottaa Ruskon ja Hervannan katuverkkoa laajemmalle, kuljetusten liikennöintireittien varsille, ml. Kangasalan Saarenmaantie. Arvioinnissa tulee huomioida liikenteen yhteisvaikutuksina suunnitellut, raskasta liikennettä aiheuttavat merkittävät hankkeet Tampereen, Lempäälän ja Kangasalan tieverkossa kuljetusreiteillä. Mm. Vuoreksen alueen rakentuminen lisää maantien 309 ja valtatien 3 Sääksjärven

eritasoliittymän liikennemääriä, samoin Sääksjärvelle suunnitteilla oleva kiviaineshanke ja Tammenvoima-hankkeen mahdollinen sijoittuminen Ruskoon.

Hankevaihtoehtojen vertailun mahdollistamiseksi liikenteen määrät ja vaikutukset tulee kuvata esim. vertailutaulukon, karttatarkastelun tai muun havainnollisen kuvaamistavan avulla sanallisen arvion rinnalla.

Häiriintyvät kohteet

Hankealueen lähiympäristö on työpaikka-aluetta, jossa sijaitsee varsin runsaasti teollisuutta ja yritystoimintaa. Lähimmät asuinalueet sijaitsevat pohjoisessa noin 600 metrin, idässä noin 500 metrin ja lounaassa noin 750 metrin etäisyydellä hankealueesta.

Arviointiselostuksessa tulee kuvata häiriintyvät kohteet havainnollisesti kartalla, ml. asutus, loma-asutus ja hankkeen läheisyyteen mahdollisesti sijoittuvat muut häiriintyvät toiminnot (päiväkodit, koulut, vanhusten- ja palvelutalot, häiriintyvät työpaikkatoiminnot, esim. elintarvike- tai lääketeollisuus).

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset

Hankkeesta aiheutuu vaikutuksia ihmisten elinoloille, terveydelle ja viihtyvyydelle. Vaikutukset kohdistuvat asutukseen, työpaikka-alueisiin sekä alueelliseen ja seudulliseen virkistykseen. Näihin tekijöihin ja toimintoihin kohdistuvia vaikutuksia tulee arvioida.

Hankkeen välittömällä vaikutusalueella olevan väestön määrä ja väestöryhmät tulee esittää. Virkistysmahdollisuuksien merkitystä väestön terveydelle tulee kuvata.

Arvioinnissa tulee ottaa huomioon hankkeen toimintojen lisäksi myös hankkeesta aiheutuvan raskaan liikenteen vaikutukset ihmisiin, ml. liikenneturvallisuus.

Virkistys

Hankealueen etelä- ja itäpuolella sijaitsee Ruskonpuiston lähivirkistysalue lenkipolkuineen ja hiihtolatuineen. Itäpuolella on maakuntakaavassa osoitettu viheryhteys ja seudullinen virkistysreitti. Virkistysalueilla on virkistyksen lisäksi ekologista, maisemallista ja sosiaalista merkitystä.

Hankkeen vaikutuksia virkistykseen eri vuoden- ja vuorokaudenaikoina tulee arvioida. Toimintojen vaikutusten merkittävyyttä ja kohdentumista (väestömäärä, eri väestöryhmät) tulee arvioida virkistyksen kannalta.

Toiminnan vaikutuksista melu, pöly, haju, roskaantuminen ja vaikutukset Houkanojaan tulee tarkastella myös virkistyskäytön näkökulmasta.

Melu

Meluvaikutukset tulee arvioida melumallinnuksin eri melulähteet huomioiden (mm. työkonet, liikenne, ilmastointi, varoitussäät). Meluvaikutusten kuvaamisessa ja arvioinnissa on erityistä huomiota kiinnitettävä asumiseen (olemassa oleva ja vireillä olevissa kaavoissa osoitetut asuinalueet) ja virkistäytymiseen kohdistuviin vaikutuksiin

Meluvaikutuksen arvioinnissa on havainnollista esittää melualueet kartalla sekä erikseen melutilanteen dB-muutos nykytilanteeseen nähden. Toiminnalle luonteenomaisen melun häiritsevyys on tarpeen kuvata myös sanallisesti.

Melumallinnuksen lähtökohdista tulisi ilmetä laitteiden äänitehotasot oktaavikaistoittain, ja onko laskennassa otettu huomioon melun mahdollinen suuntaavuus ja maaston vaimennus kuten metsäisyys. Laskennoissa on otettava huomioon melun iskumaisuuden korjaustekijä. Laskennassa tulee esittää melutasot ilman torjuntatoimia ja oletetuilla meluntorjuntatoimilla.

Keskiäänitason lisäksi on tarpeen kuvata melun enimmäisäänitasoja ja tarkastella melumallin tuloksia todelliset käyntiajat ja huippumelutuntien melutaso erikseen kuvaten. Melun merkittävyyden arvioinnissa tulee esittää eritellen melun keskiäänitasot suhteessa melutasojen ohjearvoihin asuin-, loma-, virkistys- ja luonnonsuojelualueilla $L_{Aeq\ 7-22}$ ja $L_{Aeq\ 1\ h}$ hankkeen melulähteiden aktiivisten toiminta-aikojen mukaan. Melun häiritsevyyden merkittävyyttä tulee myös arvioida esittämällä melulähteiden aiheuttamat enimmäisäänitasot L_{AFmax} ympäristössä.

Hankealueen läheisyydessä olemassa olevien toimintojen aiheuttamat melulähteet tulee tunnistaa ja arvioida yhteismeluvaikutusta hankkeesta näiden kanssa, huomioiden erityisesti yhteismelun vaikutus asutukseen ja virkistysalueelle ja -reiteille.

Lisäksi erillinen meluraportti, josta ilmenevät yksityiskohtaisesti laskennat, menetelmät ja lähtötiedot on syytä toimittaa yhteysviranomaiselle.

Tärinä

Hankkeen toiminnoista ja hankkeen aiheuttamasta liikenteestä aiheutuvaa tärinää ja sen merkittävyyttä tulee arvioida huomioiden liikennöintireitit hankealueelle.

Ilmanlaatu

Hankkeen aiheuttamien ilman laatuun kohdistuvien päästöjen hiukkaskokojakauma ja koostumus tulee arvioida ja kuvata selostuksessa. Muutokset ilmanlaadussa hankkeen ja toimintojen järjestelyjen myötä nykytilaan nähden tulee esittää.

Liikenteen päästöjen vaikutus ilmanlaatuun ja ilmanlaadun muutokseen nykytilaan nähden kuljetusreiteillä tulee arvioida molemmissa hankevaihtoehdoissa tasapuolisesti

Arvioinnin lähtökohtana on syytä todeta, että pienhiukkaset leviävät laajemmalle alueelle kuin hengitettävät hiukkaset. Ilmanlaadun arvioinnissa käytetyt menetelmät, lähdeaineisto ja asiantuntemus tulee esittää arviointiselostuksessa.

Hiukkaset

Kaasumaisia päästöjä ja toiminnasta aiheutuvaa hiukkaspäästön määrää, hiukkaskokojakaumaa ja haitallisuutta tulee arvioida sekä havainnollistaa karttapohjalla ja ilmoittaa vaikutusten arvioinnissa käytetyt arviointimenetelmät ja lähtötiedot. Hiukkaspäästön arviointiin ei ole käytettävissä lähtötietoja, joita voitaisiin käyttää

mallinnuksessa. Ulkotilassa tapahtuvan betonin ja tiilenmurskauksen hiukkaspäästöjen vaikutusta voi kuitenkin arvioida suuntaa antavasti mallintamalla, esim. SoundPlan – ohjelman avulla. Hiukkaspäästöjen arvioinnin epävarmuudet tulee tarkastella arviointituloksissa ja tuoda esiin selostuksessa.

Hiukkaspäästöjen torjuntatoimet ulko- ja sisätiloissa tulee esittää. Hankkeessa käytettävien työkoneiden (murskaimet) ja alueelle kohdistuvan muun liikenteen päästöistä tulee ilmoittaa määrät. Pölyn aiheuttama esteettinen haitta lähiympäristössä ja virkistysreitillä tulee arvioida.

Hallien mahdollinen poistoilman suodatus tulee kuvata ja arvioida sen vaikutuksia ja tarvetta ilmanlaadun kannalta.

Betonin ja tiilen murskauksen aiheuttaman hiukkaspäästön koostumusta ja haitallisuutta tulee tarkastella ja arvioida sen perusteella haittoja terveydelle. Betonimurskauksen vaihtoehtoisen sijoittelun vaikutukset tontilla pölyn leviämiseen tulee arvioida, ml. sijoittaminen sisätilaan (pistemäinen lähde) ja mahdollisten poistoilman suodattimien käytön vaikutus ja tarve hankkeessa.

Haju

Toiminnasta aiheutuu nykyisellään hajuhaittoja ympäristöön jätekasoissa tapahtuvan kompostoitumisen vuoksi. Hajun leviämistä on syytä arvioida erityisesti suhteessa lähimpiin asuin- ja työpaikka- ja virkistysalueisiin hankkeen läheisyydessä sekä suhteessa hajulle altistuvien ihmisten määrään. Hajuhaitalla voi olla vaikutusta ihmisten elinolosuhteisiin ja erityisesti viihtyvyyteen.

Hajuhaitan arvioimiseksi hankkeessa normaali- ja poikkeustilanteissa (esim. jätteen varastointi kesäaikana ulkona) on tarpeen kartoittaa nykytilanteen hajupäästö (pintalähde) hajupäästömittauksin ja mallintaa hajun leviämistä hankevaihtoehdoissa VE0 ja VE1 (pistelähde) kun lähtöarvot ovat tiedossa. Haju tulee mallintaa ilman hajunpoistotekniikkaa (poistoilman suodattimet) ja näiden kanssa. Hajumallinnuksessa käytetään kriteereinä lyhyt- ja pitkäaikaista hajun esiintyvyyttä hajukynnyksin 1,3 ja 5 hajuyksikköä kuutiossa.

Hajuhaitan poistamiseksi tulee biohajoavan jätteen päätyminen tontille, kuormien laadunvarmistus ja haittaeläinten torjuntatoimenpiteet esittää selostuksessa.

Hallissa tapahtuvan jätteen vastaanoton ja varastoinnin aiheuttaman hajupäästön (poistoilman) hallinta ja lieventäminen hajuhaittojen estämiseksi tulee kuvata ja arvioida. Hajupäästön vaikutukset tulee arvioida myös poikkeuksellisten tilanteiden osalta.

Haitta-aineet

Hankealueella tehtävät tulevien kuormien mahdollisesti sisältämien haitallisten aineiden laadunvalvontaan liittyvät toimet on tarpeen kuvata tarkemmin. Haitta-aineiden määrät vuosittaisessa materiaalivirrassa tulee arvioida. Vastaanotettavien jakeiden laadunvalvonta ja -varmistus liittyy mahdollisten haitta-aineiden (mm. asbesti, PCB) ympäristövaikutusten arviointiin ja toiminnan ympäristöriskien hallintaan.

Halleissa tapahtuvan murskaamisen kautta ilmaan kulkeutuvien haitta-aineiden koostumus ja niiden leviämisen hallintamenetelmät tulee kuvata.

Hankkeessa murskataan betoni- ja tiilijätettä ulkotilassa. Betoni- ja tiilijäte voi sisältää yhden prosentin (standardi SFS 5884) muuta ainesta kuin puhdasta betonia tai tiiltä. Arviointiselostuksessa tulee kuvata muut betonin ja tiilijätteen sisältämät aineet ja niiden riskinhallinta. Tässä yhteydessä on tarkoituksenmukaista hyödyntää olemassa olevia, Toivonen Yhtiöt Oy:n Viljakkalan jätteenkäsittelyhankkeeseen liittyviä materiaalianalyyskejä sekä Kolsopin hankkeessa tehtyjä selvityksiä huomioiden Kolsopin YVA-menettelyssä käytetyt lähteet.

Haitta-aineiden vaikutuksia hankealueen maaperään ja pohjaveteen tulee arvioida.

Vesistövaikutukset

Pintavesivaikutuksia tarkasteltaessa on otettava huomioon veden laadulliset ja määrälliset tekijät ja vaikutukset Houkanojan valuma-alueella. Hulevesien viivyttämiseksi tarpeelliset toimenpiteet tulee kuvata ja niiden vaikutukset arvioida. Hankealueelta tulevien pihavesien aiheuttamat riskit Houkanojan vedenlaadulle on arvioitava.

Hankealueen asemakaavamääräykset hulevesin käsittelystä ja johtamisesta tulee huomioida arvioinnissa. *(Tontilta kerääntyvästä hulevedestä on erotettava öljy, hiekka ja roskat. Huleveden käsittely tulee mitoittaa vähintään 10 mm/10 min sateelle. Hulevedet saa laskea purkuojaan vain näytteenottokaivon kautta (hule-20)).*

Arvioinnissa tulee kuvata hankealueen eteläpuoleisen niskaojan veden laadun turvaaminen sekä ojan roskaantumisen ehkäisy. Aidan rakentamisen vaikutuksia ja sijoituspaikkaa on syytä arvioida siltä kannalta, että piha-alueen vesien kulkeutuminen hankealueelta niskaojaan estetään.

Arviointiohjelman mukaan pintavesien tilaa arvioidaan tehtyjen tutkimusten ja selvitysten perusteella ja mahdollisesti tehdään lisäselvityksiä. Tampereen kaupungin lausunnossa ehdotetaan tutkimustulosten liittämistä arviointiohjelman tausta-aineistoksi.

Viime vuosilta ei ole käytettävissä riittävästi tarkkailutuloksia arvioinnin pohjaksi. Tarkkailuohjelmassa esitetyn tarkkailun lisäksi tulee arviointia varten alueelta muodostuvista valumavesistä tutkia valumaveden hygieeninen laatu, sulfaatti ja kloridipitoisuus sekä toksisuus akuutilla toksisuustestillä ja krooninen toksisuus toksisuutta mittaavalla testillä.

Mikäli testit osoittavat toksisuutta on valumavesistä tutkittava TOC, AOX, fenoli, raskasmetallit, PAH- ja PCB-yhdisteet ja tarvittaessa muita vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista annetun asetuksen ja sen muutoksen mukaisia haitta-aineita. Tulosten perusteella on arvioitava valumavesien pintavesivaikutukset ja viemäriin johdettavaksi aiottujen vesien sopivuus viemäriin.

Arvioinnissa tulee tarkastella myös sitä vaihtoehtoa, että myös piha-alueen kaikki vedet johdetaan viemäriin, mikäli toiminnasta aiheutuva piha-alueen nuhraantuminen muodostuu esteeksi piha-alueen vesien johtamiselle suoraan Houkanojaan. Pihavesille tarkoitettuun mahdolliseen laskeutusaltaaseen kertyvien lietteiden määrä, laatu, haitallisuus ja

käsittelymenetelmä tulee ohjelmassa mainittuna vaihtoehtona arvioida ja kuvata selostuksessa.

Osa alueen hulevesistä on johdettu tontilla hiekan- ja öljyerottimien ja pengerimeytyksen kautta maaperään. Järjestelmien käyttömahdollisuudet tai poistaminen käytöstä on tarpeen esittää arvioinnissa. Hankealueen maaperän ja pohjaveden laatua on syytä selvittää nykyisen toiminnan vaikutusten selvittämiseksi ja arvioinnin taustaksi.

Hankealueen polttonestesäiliöt, käyttötarkoitus ja vaatimustenmukaisuus tulee käydä ilmi selostuksesta. Mahdollisten ongelmajätteiden varastointi ja käsittely hankealueella tulee kuvata.

Myös poikkeuksellisten tilanteiden vesistövaikutukset, ml. sammutusvedet, niiden hallinta ja vaikutukset tulee arvioida.

Arviointiselostuksessa on ilmoitettava, mihin arviointiohjelmassa mainittuihin ja mahdollisiin muihin vesistöselvityksiin ja -tutkimuksiin vesistövaikutusten arviointi perustuu.

Luontoarvot

Alueilta, joita hankkeen yhteydessä fyysisesti muutetaan tai joille hankkeen vaikutukset ulottuvat (melu, pöly, roskaantuminen ja pintavesivaikutukset), on tarpeen tehdä asianmukainen luontoarvoja koskeva vaikutusten arviointi. Arvioinnin tulee perustua riittävään ja ajantasaiseen tietoon alueen luontoarvoista. Ruskon alueelta on tehty kattava luonto- ja ympäristöselvitys vuonna 2006 (Hervantajärvi- Rusko, maisema- ja ympäristöselvitys, - Tampereen kaupunki- yhdyskuntapalvelut, selvitys- ja arviointiryhmä).

Luontovaikutusten arviointialueet tulee rajata riittävän laajoiksi, jotta kaikki hankkeen rakentamis- ja käytönaikaiset vaikutukset uhanalaisiin lajeihin ja muihin luontokohteisiin voidaan luotettavasti arvioida.

Hankealueen välittömään läheisyyteen sijoittuu useita havaintoja EU:n luontodirektiivin liitteen IV a tiukkaa suojelua edellyttävästä liito-oravasta. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain 49 §:n mukaan kielletty. Mikäli hankealueella on liito-oravalle soveliaista puustoa, jota on tarpeen kaataa, tulee liito-oravan esiintyminen alueella selvittää maastoinventoinnein.

Hankealueen eteläreunaan sijoittuu itä-länsisuuntainen liito-oravan kulkuyhteysalue. Jatkosuunnittelussa tulee varmistua, ettei tätä yhteyttä heikennetä.

Roskaantuminen

Toiminnasta aiheutuva roskaantuminen ja roskaantumisen estäminen eri lähteistä, kuten kuljetuksista, varastokasoista ja murskauksesta tulee kuvata ja arvioida, huomioiden erityisesti hankkeen läheinen virkistysalue ja -reitti sekä Houkanoja.

Kulttuuriarvot

Lähin merkittävä kulttuuriympäristö on Hervannan kaupunginosan keskusakseli noin 2,1 kilometriä hankealueesta lounaaseen. Toiminnan vaikutukset, ml. liikenne, kohdistuen

kaupunginosaan ja sen ominaisluonteeseen tulee kuvata ja arvioida muutoksen merkittävyyttä ja kohdentumista Ruskon ja Hervannan alueella.

Ilmasto

Hankkeen ja vaikutusten merkitystä ilmastomuutoksen suhteen tulee tarkastella hankkeesta aiheutuvan liikenteen sekä jätteiden hyötykäytön näkökulmasta. Kuljetusten aiheuttamat hiilidioksidipäästömäärät tulee arvioida molemmissa vaihtoehdoissa liikennemäärien mukaan.

Ilmaston muutoksesta johtuva runsastuva sadanta voi lisätä hankkeen ympäristövaikutuksia erityisesti hulevesien osalta ja näitä vaikutuksia tulee arvioida.

Vaikutusten lieventämistoimet

Arvioinnissa tunnistettujen haitallisten vaikutusten lieventämistoimet tulee kuvata. Hankkeen sijoituessa virkistysalueen ja -reitin viereen ja asutuksen läheisyyteen tulee erityisesti toiminta-aikoihin kiinnittää huomiota haitallisten vaikutusten (toiminnasta ja liikenteestä aiheutuvat) vähentämiskeinoina.

Mahdollisuuksia melun hallintaan ja kaikkien meluavien toimintojen siirtämiseen sisätiloihin (ml. betoninmurskaus) tulee tarkastella ja arvioida ratkaisujen toteuttamiskelpoisuutta eri näkökulmista.

Hankealueelta johtuvien vesien hallintaratkaisut haittojen estämiseksi (kiinto- ja haitta-aineiden kulkeutuminen vesistöön) tulee kuvata ja niiden tehokkuutta arvioida.

Hankkeesta aiheutuvan hajun ja hiukkasten leviämisen lieventämisratkaisut ja toteuttamiskelpoisuus epävarmuuksineen tulee kuvata.

Hankkeessa esitetyissä mielipiteissä tuotiin esille tarve vaihtoehdolle, jossa toiminta siirtyisi ja laajentuisi jossain muulla, missä jätteenkäsittelylaitoksen etäisyydet asuin- ja virkistysalueista olisivat riittävät ja laajentamiseen olisi mahdollisuuksia tulevaisuudessa. Tällaista vaihtoehtoa tulee myös tarkastella hankkeen suunnittelussa ja arviointiselostuksessa ja arvioida sen toteuttamiskelpoisuutta lyhyellä ja pitkällä aikajänteellä vastauksena hankkeesta esitettyihin mielipiteisiin.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Arviointiselostuksessa tulee esittää hankealueen läheisyydessä olemassa olevat, sinne suunnitellut toiminnot ja niiden keskeiset vaikutukset, joilla voidaan arvioida olevan yhteisvaikutuksia hankkeen kanssa erityisesti huomioiden liikenne, melu, pöly, haju ja tärinä.

Yhteisvaikutusten osalta tulee arvioida hankkeen suoria sekä välillisiä vaikutuksia ja vaikutusten vuorovaikutussuhteita yhdessä muiden toimijoiden vaikutusten kanssa. Yhteisvaikutuksia tulee arvioida suhteessa asumiseen, virkistysalueisiin ja -reitteihin, liikenteeseen ja maankäyttöön.

Toiminnan riskit

Hankkeessa käsittelyyn vastaanotettavien ja materiaalien lajittelussa syntyvien ongelmajätteiden määrä, varastointi ja käsittely riskeineen tulee kuvata selostuksessa.

Ympäristöriskien arviointiin ja hallintaan tulee sisällyttää seuraukset haitallisia aineita sisältävien jätekuormien vastaanotosta tontille ja joutumisesta käsittelyyn laadunvalvonnasta huolimatta. Liikennöinnin riskit (kuormaukset, liikkuminen tontilla, polttoaine- ja öljypäästöt ajoneuvoista) tulee arvioida.

Toiminnasta aiheutuvan pölyn riskit (kulkeutuminen ilmaan ja veteen), liikenteen riskit sekä mahdolliset muut onnettomuustilanteet (mm. tulipalo, tulviminen) tulee tunnistaa ja arvioida.

Poikkeukselliset tilanteet

Toimintaan vaikuttavien häiriöiden ja poikkeuksellisten tilanteiden vaikutuksia ja hallitsemista tulee kuvata ja arvioida.

Murskauksessa tapahtuvat seisokit, tuotannon menekkivaikeudet tai muut vastaavat materiaaaliveikkojen liikkeisiin liittyvät poikkeukselliset tilanteet ja toimenpiteet tilanteen hallitsemiseksi tulee kuvata. Poikkeuksellisesti tontilla ulkona tapahtuvan jätteen varastoinnin haitat tulee arvioida.

Poikkeustilanteiden aiheuttamia päästöjä ja niiden mahdollista leviämistä normaalitilannetta laajemmalle vaikutusalueelle tulee arvioida. Poikkeustilanteita varten olemassa oleva tai tarvittava asiantuntemus ja osaaminen tulee tuoda ilmi selostuksessa.

Yleisön osallistumisjärjestelyt

Selostusvaiheessa yleisön osallistumisen suunnittelussa tulee huomioida arviointitulokset hankkeen vaikutuksista, yhteisvaikutuksista ja kohdistumisesta eri väestö- ja asukasryhmiin sekä ottaa huomioon yleisön esittämät keskeiset seikat arviointiohjelmassa annetuissa mielipiteissä.

Lähialueen tiedottaminen on selostusvaiheessa tarpeen hoitaa laajemmalla alueella ja riittävän ajoissa. YVA-selostuksen yleisötilaisuudesta tiedottamiseksi on syytä harkita myös paikallislehdessä ilmoittamista. Lisäksi tulee huolehtia tiedonsaannista muiden kuntien puolella, hankkeen vaikutusalueella asuvien (vakituinen ja loma-asutus Kangasala, Lempäälä) osalta.

Ehdotus seurantaohjelmaksi

Arviointiohjelmassa ei mainittu hankkeen seurannasta. Hankkeen suunnittelussa tulee huomioida arviointiohjelmasta annetuissa mielipiteissä esitettyjä seikkoja mm. melun, hiukkasten, hajun, vesistöseikkojen, roskaantumisen ja liikenteen vaikutuksista.

Arviointiselostuksessa tulee arvioida hiukkasmittausjaksojen soveltuvuutta hankkeen vaikutusten seurantaan, huomioiden nykyinen maankäyttö ja tulevat maankäytön muutokset hankkeen ympäristössä. Hajuhaitan seuranta hankkeen laajenemisen myötä on myös tarpeen punnita selostuksessa osana seuranta.

Arviointiselostuksessa tulee esittää ehdotus hankkeen vaikutusten seurantaohjelmaksi hyödyntäen hankkeesta mielipiteissä ja yleisötilaisuudessa saatua paikallista tietämystä hankkeen ympäristöstä.

Vaikutusten merkittävyyden arviointi

Ympäristövaikutusten **merkittävyyden** arvioinnissa käytetyt kriteerit tai menetelmät tulee käydä ilmi selostuksesta ja vaihtoehtojen vertailusta. Ympäristövaikutusten merkittävyyden määrittämisessä käytetty asiantuntemus ja asiantuntijat tulee tuoda esiin.

Vaikutusten merkittävyyttä tulee arvioida huomioiden sekä nykyinen että muuttuva maankäyttö hankkeen vaikutusalueella.

Merkittävyyden arvioinnissa tulee huomioida asukkailta saatu palaute (mielipiteet, kannanotot, ohjelmavaiheen yleisötilaisuus) osana vaikutusten merkittävyyden arviointia.

Vertailu

Arviointiohjelmassa ei esitetty hankkeen vaikutusten vertailumenetelmää. Arviointiselostuksessa tulee vertailla vaihtoehtoja tiivistämällä, jäsentämällä ja tulkitsemalla kaikki ympäristövaikutusten arvioinneissa tuotettu tieto päätöksenteon pohjaksi.

Vaihtoehtoja tulee käsitellä tasavertaisesti ja tulokset esittää havainnollisesti. Vertailuissa tulee ilmetä vaihtoehto VE1:n aiheuttama **muutos** ja **muutoksen suuruus** verrattuna vaihtoehtoon VE0. Molempien vaihtoehtojen osalta on syytä tarkastella myös muutosta suhteessa toiminnan nykytilanteeseen.

Vertailussa tulee kuvata vaihtoehtojen vaikutusten eroja ja/tai perustella vaihtoehtojen paremmuutta toisiinsa nähden. Eri vaikutukset erittelevä vertailumenetelmä soveltuu hankkeen vaihtoehtojen vertailuun. Sanallisen asiantuntija-arvioinnin rinnalla on tarpeen kuvata vaikutusten kohdentumista myös kartoilla ja/tai lukuarvoin vaikutuksen merkittävyyden havainnollistamiseksi, siten kuin tässä lausunnossa on aiemmin vaikutuksista todettu. Haitallisten ympäristövaikutusten merkittävyyden arvioinnissa käytetyt kriteerit tai menetelmät tulee esittää vertailun yhteydessä.

Arvioinnissa käytetty aineisto, epävarmuudet tiedoissa ja menetelmissä sekä arvioinnissa käytetyt asiantuntijat ja asiantuntijuus tulee esittää selostuksessa.

Toteuttamiskelpoisuus

YVA-selostuksessa tulee tarkastella hankevaihtoehtojen toteuttamiskelpoisuutta ja hyväksyttävyyttä hankevaihtoehtojen vertailun tuloksia hyödyntämällä.

Raportti

Arviointiohjelmaraaportti on tiivis ja esittää hankkeen keskeiset ominaisuudet, mutta toiminnan vaikutusalueen ja maankäytön suunnittelutilanteen kuvaus on varsin niukka.

Hankkeen arviointiselostuksen laadinnassa tulee noudattaa yhteisviranomaisen lausuntoa arviointiohjelmasta. Arviointiselostuksesta tulee esittää selvitys siitä, miten yhteisviranomaisen lausunto on otettu huomioon.

Yhteisviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta on tarpeen esittää arviointiselostuksen liitteenä.

Aikataulu

Arviointiohjelmassa esitettyä alustavaa aikataulua tulee päivittää siten, että yhteisviranomaisen esittämät täydennykset arviointiohjelmaan on mahdollista ottaa huomioon hankkeen suunnittelussa ja arviointiselostuksen laadinnassa.

Arviointiohjelman riittävyys (YVAA 9 § Arviointiohjelma)

Toivonen Yhtiöt Oy:n hanke edellyttää YVA-lain mukaista ympäristövaikutusten arviointia ennen toimintojen ympäristöluparatkaisua. Hankkeen tavoitteena on tehostaa jätteiden kierrätystä ja edistää jätteiden energiahyötykäyttöä.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa keskeisiä ovat hankealueen lähialueelle, ihmisiin, luontoon ja virkistykseen kohdistuvat merkittävät vaikutukset sekä alueen maankäytön tavoitteiden sovittaminen hankkeeseen. Hankevaihtoehtojen vaikutuksia, yhteisvaikutuksia ja haittojen lieventämiskeinoja tulee arvioida ja esittää arviointiselostuksessa.

Yhteisviranomaisen hyväksyy lausunnossa mainituilla täydennyksillä Toivonen Yhtiöt Oy:n Ruskon hankkeen arviointiohjelman riittäväksi.

Ympäristövaikutukset-yksikön päällikkö
Yli-insinööri

Hannu Wirola

Ylitarkastaja

Virve Sallisalmi

Suoritemaksu 7200 €

Maksun peruste ja oikaisuvaatimus. Maksu määräytyy valtion maksuperustelain (150/1992) 8 §:n ja valtioneuvoston asetuksessa (1097/2009) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten maksullisista suoritteista olevan maksutaulukon mukaisesti: 1. 4800 kunta € ja 2. kunta 1200 €. Maksuvelvollinen voi vaatia virheellisen maksun oikaisua Pirkanmaan ELY-keskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.

Yhteysviranomaisen lausunnosta tiedottaminen

Yhteysviranomainen lähettää lausuntonsa tiedoksi lausunnonantajille. Kopiot arviointiohjelmasta saaduista lausunnoista ja mielipiteistä lähetetään liitteenä hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset lausunnot ja mielipiteet säilytetään Pirkanmaan ELY-keskuksen arkistossa.

Lausunto on yleisön nähtävillä vähintään kuukauden ajan seuraavissa paikoissa: Tampereella palvelupiste Frenckell, Frenckellinaukio 2 B ja Kangasalan ympäristöpalvelukeskus, Urheilutie 13 ja Lempäälän kunnan palvelupiste, Tampereentie 8 ja lisäksi luettavissa kirjastoissa: Tampereen kaupunginkirjaston keskustan lehtilukusali Puutarhakatu 1, Hervannan kirjasto Insinöörinkatu 38, Kangasalan pääkirjasto Keskusaukio 2 ja Sääksjärven kirjasto sekä Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Yliopistonkatu 38, Tampere ja Internet-sivuilta www.ely-keskus.fi/pirkanmaa/yva -kohdassa "Vuodesta 2010 alkaen vireille tulleet hankkeet: Vireillä olevat YVA-hankkeet > Jätehuolto>Toivonen Yhtiöt Oy Rusko, Tampere".

TIEDOKSI Lausunnonantajat
Pirkanmaan Jätehuolto Oy
Kaakkois-Alvari
Suomen ympäristökeskus (lausunto ja 2 kpl arviointiohjelmaa)
ELY-keskukset, Y-vastuualue

YHTEENVETO ARVIOINTIOHJELMASTA SAADUISTA MIELIPITEISTÄ

Henkilö A. Kappale 5.5 Maisema, virkistys, suojelukohteet ja kulttuuriperintö.

Kyseisestä kappaleesta on jäänyt erikseen mainitsematta; että läheisyydessä on vuosikymmeniä ollut puutarha-alue joka on edelleen käytössä ja jolla alueella kasteluvedet otetaan Houkanojasta. Myös yva;papereissa puhutaan PUHTAISTA rakennusjätteistä,,,hei haloo,,, ei ole olemassa puhtaita rakennusjätteitä. Houkanojan ja jätteenkäsittelykeskuksen ympäröivä metsäalueen tila on huonontunut sen jälkeen kun laitos on otettu käyttöön.

- metsät pölyssä ja roskia
- puron vesi huonolaatuisempaa laitoksen jälkeen kuin yläjuoksulla ennen laitosta
- puron varren kasvipuutarhan alueella pölyhaitat

Ehdotuksia;

- Tontilta tuleva hulevesi pitää paremmin suodattaa ja estää sen tontin kautta hervannasta päin tulevan puron likaantuminen.
- Tontilta tuulen mukana ajautuvat roskat pitäisi siivota viikottain lähimetsistä ja puron varrelta ja koettaa estää niiden ajautuminen houkanojaan.
- Tontilta tulee vieläkin pölyä ja sen estäminen kokonaan lienee mahdotonta, lisää kastelua, korkeammat seinät ympäriinsä???

Riskejä;

- Suunniteltu kapasiteetin lisäys,,,n. 5-kertainen, aiheuttaa alueelle lähes 5 kertaa suuremman ympäristökuormituksen,,,sekä luontoon että tiestöön.
- Teollisten yritysten piha-alueet,,,pölyongelmat lisäänty.
- Houkanojan saastuminen lisääntyy.
- Mahdollinen muuttaminen asuinalueeksi vaikeutuu.

Alueen tulevaisuus; Kysymys.

- Onko alueella tarkoitus pitää teollisia yrityksiä ja asumisrakentamista,,,eli nykyisellä lähialueella sekä kyseisen laitoksen ja siitä etelään olevan metsäalueen alueella kaupungin rajalle saakka?
- Jos jätelaitoksen toimintaa laajennetaan noin merkittävästi on selvää että kyseisen alueen ongelmat lisäänty ja sitä kautta alueen muu käyttö heikkenee.

Veronmaksajien vastuu;

- Koska kyse on yhteiskunnan jätteistä olisi yhteiskunnan taloudellisesti osallistuttava haittojen estämiseen eikä yrittäjän vastuulle voi koko asiaa siirtää.

Henkilö B. *Mielipiteen mukana oli 17 valokuvaa Toivonen Yhtiöt Oy:n tontin ympäristöstä.*

Jo ennen kuin näin Aamulehdessä kuulutuksen siitä, että Toivonen-Yhtiöt aikoo laajentaa, olin yhteydessä Tampereen Kaupungin viranomaisiin kyseisen yhtiön toimintatavoista. (kuva 0108, 0109 ja 0092). Tein kulkiessani mielenkiintoisen havainnon ja ajattelin kysyä, onko tällainen aivan vasta pengerrytetty "imeytysallas" (kuvat 0093-0096 ja 0101-0105) aivan säännösten mukainen? Vai onko kyseinen yhtiö ollut kenties omatoiminen, ollessaan vaarassa hukkoa epämääräiseen liemeensä, mene ja tiedä.

Jätekasojen läpi imeytynyt sadevesi saa mukaansa kaikenlaisia "aromeja" ja kuka ties mitä. Aidan ulkopuolellakin löyhkä on suorastaan kuvottava. Tämä ns. "vesi" on ohjattu kahta mustaa muoviputkea pitkin suoraan Houkanojaan (kuvat 0099 ja 0098). Kuinka turvallista on, että tämä kyseinen liemi valuu asutusalueiden ja viljelypalstojen halki Houkan- ja Vihiojaa pitkin käsittelemättömänä Pyhäjärveen?

Kuten kuvasta 0106 ja 0107 näkee, alueen ympäröivään betoniatiaan on tehty reikä/reikiä, joista vesi pääsee vapaasti valumaan aidan ulkopuolella olevaan imeytysaltaaseen ja sieltä eteenpäin, kuten edellä on kerrottu.

Houkanojaan on asennettu on käsittämätön "suodatusjärjestelmä" (kuva 0097). Senkin laillisuuden uskallan kyseenalaistaa.

Takaisin kävellessäni katselin myös ojaa muuten ja hämmästelinkin, miten vesi pääsee esteettä virtaamaan, koska ojassa kasvaviin pajuihin on tarttunut Toivoselta karanneita roskia. (kuva 0110)

Jo nyt Houkanojassa on ongelmana lisääntynyt veden virtaus, joka ajoittain aiheuttaa tulvia Solkimäenkadulle ja ojan kahta puolta oleville kiinteistöille. Mikäli Toivosen toiminnan annetaan kolminkertaistua, se tietää myös asfaltoidun alueen laajenemista ja siten hulevesien määrän lisääntymistä, koska alueella ei ole olemassa rakennettua sadevesijärjestelmää.

Lisäksi asia, josta olen erittäin huolissani on se, että ajoneuvojen määrän kolminkertaistuessa, myös automaattirasvauksella varustetuista rekoista putoavat voiteluaineet lisääntyvät samassa suhteessa. Koska vedet valuvat luontoon, myös kyseisille "rasvajätöksille" käy samoin.

Kuulutuksessa ei pohjoisen suunnassa olevaa asuinaluettamme noteerattu laisinkaan, vaikka lähin kiinteistö tuskin on kauempana, kuin idässä olevat. Lisäksi se, että Houkanojan virtaus on tänne pohjoiseen, lisää Toivosen meille aiheuttamaan haittaa. Olemme huomioineet veden pinnalla öljyä ja tehneet siitä ilmoituksia viranomaisille, palokunta on käynyt paikalla toteamassa tilanteen. Tämä tulee olemaan arkipäivää, mikäli kauhukertomus yrityksen laajentamisesta päästetään toteutumaan.

Toivoisin päättäjien "heräävän" asiassa, kun se vielä on mahdollista.

Eikö olisi kaikkien etu laittaa piste Pyhäjärven saastuttamiselle?

henkilö B esitti **lisäksi (7.1.2011 ja 10.1.2011):** **On vastuutonta, että** kyseisen yrityksen toiminta tapahtuu alueella, jonka **lähiympäristöön Tampereen Kaupunki on kaavoittanut ja** rakentamattomista maa-alueista päätellen **tulee kaavoittamaan**, aikaisempien asutustaajamien lisäksi uusia asuntoalueita. **Lisäksi**, kuten Aamulehdessä olleessa kuulutuksessa mainitaan, **alueen ympäristössä sijaitsee sekä itä-, että länsipuolella Ruskonpuiston lähivirkistysalue.** Eikö asukkaiden virkistys ja kovaa melua sekä saastetta aiheuttava teollisuus, tulisi pitää aivan erillään. **Viimeistään nyt, päättäjien olisi herättävä tilanteeseen ja ryhdyttävä toimiin laitoksen siirtämiseksi alueelle, missä jo ennestäänkin on vastaavanlaista toimintaa.** Ehkä paras mahdollinen sijoituspaikka olisi Tarastejärven alue.

Toivosen jätteenkäsittelylaitoksen toimintaa läheltä seuranneena voin sanoa, että toiminnassa ei ole tähän astikaan noudatettu minkäänlaisia ympäristönsuojelutoimia, eikä niitä lupauksista huolimatta tulla jatkossakaan noudattamaan.

Lukuisista viranomaisille tehdyistä valituksista ja huomautuksista huolimatta toiminta on pysynyt aivan ennallaan, mikä osoittaa, että jopa viranomaiset ovat "aseettomia" tämän "jauhatuslaitoksen" herrojen edessä. On helppo lupaa hakiessaan tai nyt vireillä olevaan arviointiohjelmaan esittää konsulttien rahalla kaunistelemaan suunnitelmia ts. luvata "viisi kaunista ja kymmenen hyvää", kuten sanotaan.

Mahdollisen luvan saatuaan, niiden noudattaminen ei enää olekaan pääasia, vaan sitten tarkoituksena on vaan "bisneksen" maksimoiminen keinolla millä hyvänsä. Jokainen tietää, ettei viranomaisilla ole resursseja, eikä kaikilla osa-alueilla varmasti taitojakaan valvoa yritystä, joka itse ei ole vuosien saatossa ole osoittanut minkäänlaista vastuuntuntoa ympäristöä, tai ympärillä olevaa asutusta kohtaan. (viittaa 11.11.2011 Virve Sallisalmelle sähköpostitse lähettämäni kirjeeseen, sekä kuvamateriaaliin, joka osoittaa yrityksen moraalien olevan enemmän kuin kyseenalainen)

Sekä VE0, että VE1 mietittäessä on otettava huomioon se, että asfaltoitujen alueiden lisääntyminen ei saa aiheuttaa valumavesien lisääntymistä Houkanojaan. Jo nyt, kaupungin holtittoman kaavoituksen seurauksena ja kun koko Ruskon teollisuusalueelta puuttuu sadevesiviemärinti, oja on ongelmana pohjoispuolella olevalle Solkimäen asutusalueelle. Kyseinen oja virtaa omakotitonttien halki, syövyttäen maa-ainesta virtaavan veden mukaan. (ts. kuljettaen tonttimaata kohti Pyhäjärveä)

Laajentumisen estämisen perusteluina esittäisin seuraavaa:

Liikenteen vaikutukset

Liikenteen kolminkertaistuminen on laajalle alueelle täysi katastrofi nykyisillä liikennejärjestelyillä. Kun otetaan huomioon, että jokainen Toivosella käyvä ajoneuvo, ajaa myös toiseen suuntaan, voi todeta, että 600 ajoneuvoa onkin vain kaunistelua.

Kun suorittaa pienen laskutoimituksen kuljetusten vaikutuksesta päästään huimaan lukemaan 1200 ajoneuvoa 15 tunnin aikana, eli 1-min-15 (7.1.2011) n. 45 (10.1.2011) **sek. välein Kauhakorvenkatua suuntaan tai toiseen liikennöi Toivosella kävijöitä 7-22 välisenä aikana arkisin.** Lauantaisin liikennöintiä on, mutta puolet vähemmän, joka on paljon sekin. "Toivoslaisten" väliin olisi vielä mahdollista nykyisenkin liikenteen. Toistan alussa käyttämäni sanan **KATASTROFI**.

Vaikka naisihmisenä en tekniikasta paljoa tiedäkään, sen verran kuitenkin, että isoissa ajoneuvoissa on ns. **automaattirasvaus, josta putoaa maahan erinäisiä "rasvakiiltoja ja öljyläiskä"**. Sadevedet huuhtoo nämä jätökset ympäristöön ja Houkanojaan, koska öljynerottelukaivoja ei ole.

Lisääntyvän liikenteen aiheuttamat **pakokaasupäästöt**, ottaen huomioon raskaan kaluston "joutokäynnin", tulisi olemaan niin suuret, että se aiheuttaisi ympäristön asukkaille ja virkistysalueella liikkujille merkittävän terveysriskin.

Kuulemistilaisuudessa ilmeni, että Tampereen kaupunki ei ole tekemässä minkäänlaisia muutoksia liikennejärjestelyihin. Kaikki liikenne tapahtuisi siis jatkossakin ainoastaan Kauhakorvenkadun kautta. Ottaen huomioon, että Toivonen Yhtiöt Oy sijaitsee kadun päässä, ikään kuin "pussin perällä" ja vieressä on Houkanoja, ei lisääntyvän liikenteen tarpeisiin ole mahdollista tehdä "odotusaluetta", vaan kaikki tapahtuu kapealla kadulla. Liikenne aiheuttaa ongelmia kyseisen kadun varressa olevalle pienteollisuudelle, tukkien kulun.

Toiminnan laajeneminen

Jo nykyisessä mittakaavassa yritys aiheuttaa **asutusta pahoin häiritsevää melua**, koska betonin ja kiviaineksen murskaus tapahtuu taivasalla. Yleisön kuulemistilaisuudessa 1.12.2010 esitetyssä suunnitelmassa ilmeni, että niin tulisi tapahtumaan jatkossakin.

Jopa kokonaisten betonielementtirakennusten murskaus taivasalla, aiheuttaa melun lisäksi laajalle leviävän pölyongelman. **Pahimmassa tapauksessa tämä pöly voi sisältää asbestia, riippuen siitä, minkä ikäisestä rakennuksesta jäte tulee.** Asbestin erottelu, joka Toivosen edustajan mukaan on jätteen toimittajan vastuulla on mahdottomuus, koska jopa maalit ja laattaliimat ovat sitä joskus sisältäneet. Asbestiasiaissa ympärillä asuvia ei lohduta yhtään se, kenen vastuulla jokin on vaan se, että Toivonen murskaa mahdollinen asbesti pöly leviää hengitysilmaan, mikäli kaikki tämä tapahtuu avoimen taivaan alla.

Esitänkin, että eikö juuri tällainen **todellista terveysvaaraa aiheuttava toiminta** olisi tapahduttava hyvin ilmastoiduissa ja suodatetuissa sisätiloissa, kun nyt on tapahtumassa juuri päinvastoin. Toivosen perusteluna tälle on se, että mikään muu, kuin maapohja ei kestä murskauskoneiden painoa ja tärinää. **Voiko se olla perustelu, joka menee kuntalaisten terveyden edelle?**

Valvonta

Kuten tekstistäni jo aikaisemminkin ilmenee, **valvonta on olemassa olevin keinoin ja resurssein mahdotonta**. Koska yritys itse ei nykyisessä toiminnassaan ole osoittanut minkäänlaista vastuullisuutta, miksi se tekisi sitä jatkossakaan.

Toiminnan laajentumista VE1:n mukaiseksi en edellä mainituin perusteluin tule missään tapauksessa hyväksymään, kuten ei varmasti kukaan alueen ympäristössä asuva.

Henkilö C. Arviointiohjelman hankkeen vaihtoehdossa 1 alueella liikennemäärän kasvu on huomattava nykyiseen verrattuna. Kokonaisuutta arvioitaessa tulisi huomioida myös, että alueelle on vastikään perustettu kaupungin maankaatopaikka, joka lisää raskaan kaluston liikennöintiä alueella huomattavasti. Lisäksi lähiajan suunnitelmissa on siirtää Härmälästä Kalmarin tehtaan toiminnot Ruskosta varatulle tontille. Muutto tulee lisäämään alueella kaikenlaisten ajoneuvojen liikennöintiä huomattavasti.

Arviointiohjelmassa on lisäksi mainittu, että Toivonen Yhtiöt tulee harjoittamaan alueella myös ajoneuvojen punnitustoimintaa palveluna ulkopuolisille yrityksille.

Liikenteen määrä alueella tulee olemaan kestämaton niin tiestölle kuin ympäristölle, koska toiminta tulee muuttumaan ympärivuorokautiseksi suunnitelman 1 mukaan.

Lajittelu ja murskaustoiminnot tullaan suunnitelman mukaan molemmissa vaihtoehdoissa siirtämään sisätiloihin tuleviin halleihin. Tämä on ympäristön kannalta erittäin hyvä asia. Uusien hallien (2 kpl) ilmastointikysymys on erittäin merkittävässä asemassa. Pölyn poisto ja kokoaminen ovat oleellisia asioita. Koonti tapahtuu koneellisesti puhaltimien avulla. Puhaltimien määrä kasvaa alueella vähintään kolminkertaiseksi nykyiseen verrattuna. Toivonen Yhtiöt Oy:n aloittaessa toimintansa alueella puhallinmelu oli erittäin häiritsevää ympäristölle. Tässä uudessa tilanteessa ympäristölle aiheutuva ympäristömelu tulee olemaan kaikissa vaihtoehdoissa merkittävä. Tämä on asia johon tulisi kiinnittää erityistä huomiota jo nykyisen vireillä olevan rakennusluvan hakuvaiheessa. Toiminnassa tullaan siirtymään 1 vaihtoehdossa kolmivuorotyöhön ja tämä tulee aiheuttamaan ympärivuorokautisen melukuormituksen ympäristöön.

Alueella on Santenin lääketehdas, joka käyttää paljon prosesseissaan ilmastointipuhaltimia. Puhaltimet sijaitsevat rakennusten katoilla, jolloin ääni etenee ympäristöön vapaasti. Näiden puhaltimien melu haittaa ajoittain lähellä olevalla asuinalueella.

Henkilö D. Toivonen Yhtiöt on hakemassa ympäristöluvan muutosta omistamalleen kaatopaikalle Ruskossa. Ympäristövaikutusten arvioinnissa on kaksi vaihtoehtoa VE0 ja VE1. VE1 on heti hylättävä huomattavasti lisääntyvien haittojen vuoksi (liikenne, pöly ja roskaantuminen). VE0 on hyväksyttävissä nykyisillä ympäristöluvan ehdoilla ja määrillä siihen saakka kun toiminnalle osoitetaan sopivampi paikka. Kaatopaikkatoiminta ei sovi teollisuusalueelle. Toimintansa luonteesta johtuen yritys aiheuttaa melua, pölyä ja roskaantumista, mitä ympäristöluvalla ei voi estää. Haitat voidaan pitää likimäärin nykyisellä tasolla pitämällä lupaehdot entisellään. Toivosen asemakaavan muutoshakemuksen osallistumis- ja arviointisuunnitelman yleisötilaisuudessa 31.01.2008 yhtiön edustaja kertoi jätettä käsiteltävän 100 000 tonnia vuodessa, mikä ylittää nykyiset lupamäärät. Kaatopaikkatoimintaa ei pidä laajentaa Ruskossa missään mielessä. Toivottavasti vielä löytyy järkeviä henkilöitä ratkaisemaan tämäkin ongelma parhaalla mahdollisella tavalla.

Henkilö E. Yleistä. Kaupunkisuunnittelussa yleensäkin ei tulisi antaa mitään jätteenkäsittelylupaa asuinalueen läheisyyteen vaan vastaavien toimintojen tulee olla riittävän kaukana kaupunkitaajamasta, Tampereella esim. Tarastejärven alueella. Toivonen Yhtiöt Oy:n jätteiden käsittelystä muodostuu aina avoimessa käsittelytilassa ympäristöhaittoja lupaehdoista huolimatta.

Perustelut. Vaihtoehto VEO.

Yksittäisenä kuntalaisena en pysty keskeyttämään minkäänlaista toimintaa, mutta yleisötilaisuudessa esille tulleet rakennusten laajentamiset ovat perusteltuja. Jo nykyisestä toiminnasta on tullut asutukselle ja välittömälle ympäristölle haittaa mm. Houkanojan pilaantumisesta; vesilaadun huononemisesta ja veden käyttökieltoon asettamisesta. Jätteiden käsittelyssä muovimurskeet ovat levinneet laajalti ympäristöön sekä mainittuun Houkanojaan, jota myöten murske kulkeutuu Solkimäen- ja Annalan asuntoaluiden halki aina Pyhäjärveen asti. Näistä haitoista on tehty useita kanteluja nykyiselle ELY:lle sekä Tampereen kaupungin ympäristövirastolle. Jätteiden käsittelyssä on turvattava ympäristöystävällisyys ja suoja-aidat on tehtävä riittävän korkeiksi ja ulkona oleville jätemäärille tulee asettaa enimmäisrajat, jotta teknisessä toiminnassa pöly ja jäte ei leviä ympäristöön. Valumavesiä ei saa ohjata avo-ojiin eikä imeyttää maastoon vaan vedet on johdettava viemärintien kautta kunnalliseen vedenpuhdistuslaitokseen. Jätteiden tuonti ja jako asiakkaille aiheuttaa jo nyt ajoneuvomääriltään ruuhkat Kauhakorven-Hervannantien, Hervannantien ja Hepolamminkadun, Hepolamminkadun ja Turtolankadun sekä Hepolamminkadun ja Hervannan valtaväylän risteyksissä. Ruuhkien poistamiseksi tulee tehdä leveämmät ryhmittäytymiskaistat liikenteen sujumiseksi paremmin. Suoja-aitojen korottamisen yhteydessä sekä muussa rakentamisessa on kiinnitettävä huomiota meluhaittojen vähentämiseen. Käsittelytilat tulee rakentaa melua vähentäviksi. Ympäristöhaittojen ennalta ehkäisemiseksi on asetettava ns. häiriösakot riittävän suuriksi, jotta määräyksiä ei ylitetä. Viranomaisvalvontaa on tehostettava eikä luotettava vain pelkästään ilmoitusvelvoitteisiin ja satunnaisiin katselmuksiin. Valvontaviranomaisten on laadittava toimintakelpoiset valvontamallit ja alistettava ne ylemmän viranomaisen valvottavaksi. Nykyisellä valvonnalla, kuten valitukset ovat sen osoittaneet, ei saada aikaiseksi ennalta ehkäisevää toimintaa.

Vaihtoehto VE1.

En tule hyväksymään p.o. vaihtoehtoa ottaen huomioon VEO:ssa todetut perusteet. Tässä mallissa ja volyymissä kuntalaisille tulee suuremmat haitat kuin mitä Toivonen Yhtiöt Oy kykenee tekemään tai on valmis vähentämään haittoja. Tampereen kaupunki ja Pirkanmaan ELY:n nykyinen valmius ei ole toiminnallisesti riittävä eikä halukas valvomaan tulevaa haittaa, koska nämä organisaatiot eivät ole nytkään kyenneet hoitamaan esiin tulleita ongelmia. Julkishallinnon toiminnan tulee käydä aina yksityisen toimijan edellä hallinto- ja valvontavallankäytössä. Tampereen kaupunki ei kykene rakentamaan riittävää tieverkostoa, ELY-keskus tukehtuu osaamattomuuteensa valvontahallinnossa, jos vaihtoehto 1 annetaan toteutua. Lainsäädännön tehokkaalle toiminnalle ei viranomaisvalvonnassa näytä olevan taitoa. Tampereen kaupungin yhdessä muiden ympäristöviranomaisten kanssa on pikemminkin mietittävä p.o. laitosten siirtämiskeinoja ja kuluja asutustaajamien välittömästä läheisyydestä riittävän kauas. Kuljetuskulut eivät ole kaupallisessa jätteenkäsittelyssä ongelma, koska sen maksaa aina kuluttaja. Edellä olevien perusteiden, en tule hyväksymään Toivonen Yhtiöt Oy:n vaihtoehto VE1:n laajennusta.

Henkilö F. Käsittämätöntä, että Toivonen Yhtiöt Oy hakee lupaa laajentaa jätteenkäsittelylaitostaan kun edellisetkin velvoitteet ovat hoitamatta.

Viemäröinti ei ole vielä kunnossa, vaikka toiminta on jatkunut jo vuosia. Yksityisiä ihmisiä patistetaan haja-asustusalueilla jätevesienkäsittelyyn omalla kustannuksellaan ja liiketoimintaa harjoittavan yrityksen viemäröinnin puutteisiin ei Tampereen kaupunki viran puolesta ota kantaa, puhumattakaan siitä, että pakottaisi Toivonen Yhtiötä hoitamaan viemäröinnin kuntoon. Saattaisi nousta mekkala, jos Pyhäjärven rannalla asuvat ihmiset tietäisivät, että Ruskon teollisuusalueelta kulkeutuu jätevettä Houkanojan ja Vihiojan kautta myös Pyhäjärveen (kuten konsultilta tiedotustilaisuudessa lipsahti). Jätevesien lisäksi Toivonen Yhtiöt aiheuttaa melu- ja hajuhaittaa. Solkimäessä haisee välillä kuin kaatopaikalla. Rakennusjätteiden seassa on takuuvarmasti myös pilaantuneita elintarvikkeita, sillä mikään muu ei selitä vastenmielistä hajua, eikä liioin alueella liikkuvia rottia ja kesäaikaan lokkeja.

Konsultti yritti tiedotustilaisuudessa siirtää vastuusta jätteiden sisällöstä kuluttajalle kun yrityksellä ei ole mahdollisuutta tutkia, mitä kaikkea kuormat sisältävät. Vastuu on Toivonen Yhtiöllä, sillä se harjoittaa liiketoimintaa ja saa maksun jokaisesta sen tontille tuodusta kuormasta. Osa saaduista tuloista pitää ohjata toiminnan kehittämiseen, eikä laajennuslupaa pidä antaa ennen kuin edelliset velvoitteet on asianmukaisesti hoidettu.

Laajennus toisi myös lisää liikennettä jo ennestään vilkkaasti liikennöidylle Kauhakorvenkadulle ja lähiasukkaiden lisäksi kiusaksi myös muille Hervanta-, Kaukajärvi-suunnalla asuvalle väestölle. Toivottavasti ei tarvita 45 minuuttia -ohjelman tuomaa julkisuutta, jotta Toivonen Yhtiöt saadaan hoitamaan viemäröinti kuntoon, poistamaan hajuhaitan ja vähentämään melua ja ympäristöön leviä roskaa.

Henkilö G. Mielestäni menee liian suureksi tällaisella alueella tämä toiminta jos tuollainen ralli alkaa ja vuorokausi tunnit jotka nytkin menevät yli on aivan liikaa ja miettikää sitä pölypilveä joka laajenee alueelle ajanmittaan enemmän ja enemmän. myös meluhaitta on nytkin jo aikamoinen tällä alueella.

Henkilö H. Lähiympäristön asukkaan mielipide:

1. Meluongelma. Toivosen tontilla Ruskossa erityisesti betoni- ja tiilijätteen paloittelu ja murskaus ulkosalla aiheuttaa jo nykyisin huomattavasti meluhaittoja lähiympäristön asukkaille. Melu ei pysähdy 300...500 metrin etäisyydelle, vaan kuuluu häiritsevästi koko Hervannan Näyttelijäntien alueen omakoti-, rivitalo- ja pienkerrostaloalueella.

Suuri osa lähellä olevista taloista on korkeammalla kuin Toivosen tontti, ja häiritsevä melu kantautuu suoraan murskausalueelta eikä kasvillisuus vaimenna sitä. Tällä alueella on noin 100 omakotitaloa sekä 72 kerros- ja rivitaloa. Rivi- ja kerrostaloissa on asuntoja 2...50 asuntoa/talo (kuva 1).

1.1 Betoni- ja teräsbetonijätteen paloittelu siirrettävän murskaimen leukamurskaimella aiheuttaa huomattavaa meluhaittaa lähiasukkaille. Jyskyttävä melu häiritsee koko Näyttelijäntien asuntoaluetta. Melu on sekä iskuvasaran jatkuvampaa jyskytystä paloitteluvaiheissa että murskauksen ja seulonnan aiheuttamaa jatkuvampaa melua. Melun tekee erityisen haitalliseksi sen intensiteetin lisäksi matala taajuus, joka mahdollistaa melun tunkeutumisen asuntojen sisätilaan kuuluvaksi. Melu on lisääntynyt viime aikoina huomattavasti aiemmasta. Ehdotettu betoni- ja tiilijätteen toiminnan lisääntyminen 20 päivään vuodessa (VE0) ja vaihtoehdossa (VE1) 100:an päivään vuodessa lisäävät moninkertaisesti äänekkäintä melua Näyttelijäntien asuntoalueelle, Ruskon koko teollisuusalueelle sekä Ruskon alueen pohjoispuolella olevalle asuntoalueelle. Melun ja pölyn leviäminen tulee estää kaikin mahdollisin keinoin.

1.2 Matalataajuuksinen melu kaikkien jätteiden murskaamisesta tunkeutuu lisäksi lähiympäristön taloihin sisälle. Toiminnan lisääntyessä huomattavasti kaikkien jättejakeiden aiheuttama melu tulee lisääntymään ympärivuorokautiseksi. Jättejakeiden lajittelua ja haketusta tullaan ehdotuksessa tekemään 3 vuorossa 300 päivää vuodessa, jolloin murskauksen aiheuttama matalataajuuksinen melu muuttuu jatkuvaksi. Monikertaistuvan Ref-polttoaineiden murskauksen ja varastohallien ilmanvaihtojärjestelmät ovat haasteellisia toteuttaa ja voivat aiheuttaa huomattavaa lisämelua lähiympäristöön. Tätä emme hyväksy. Tämän merkityksestä tulisi tehdä tarkempia arviointoja.

2. Erittäin suuret liikennemäärät. VE0:raskaan liikenteen määrä 190 ajoneuvoa/arki-vrk nousisi peräti tasolle (VE1) 600 ajoneuvoa/arki vrk. Suuret liikennemäärät Toivosen tontille merkitsivät jatkuvaa tiestön huonontumista ja melua teollisuusalueella, Hervannan valtavyöllä, Hervannan, Ruskon ja Saarenmaan teillä. Miten logistiikka toteutaan ruuhkautumatta Toivosen tontilla ?

3. Toiminnan aikarajojen huomattavat ylitykset. Toiminta aloitetaan tontilla vilkkaimpina aikoina jo klo 5 aamulla ja lopetetaan puolen yön maissa. Lisäksi Teräsbetonin murskauksen aikarajoja arkipäivisin klo 7-19 välisenä aikana on ylitetty huomattavasti. Tällainen panosuonteinen murskaustoiminta asutuksen lähellä ei ole sallittua arvioituna 20...100 arkipäivänä vuodessa. Emme hyväksy betoni- ja tiilijätteen murskauksen lisäämistä 10 000 tonnista (VE0) 16500 tonniin tai jopa (VE1) 30000 tonniin Kesälomakausina ulkosalla asunnon pihalla ja lähimetsissä liikkeessä melu ylittää asukkaiden sietorajan.

4. Haitat viereisille kaavoitettaville asunto- ja työpaikka-alueille. Toivosen jätteenkäsittelyjen huomattava lisääntyminen ja liikennemäärien moninkertaistuminen lisäävät huomattavasti haittoja myös tuleville viereisille asunto-, ja liike/tsto/tuotantoalueille (Hiidenmäki: kaava 8255, Huppionmäki: kaava 8111).

5. Vaikutukset ympäristöön. Toivosen tontin vieressä kulkeva Vihiojan-Houkanojan vesiojien lisäsaastuminen arveluttaa siitäkin huolimatta, että erilaisia jätevesiä tultaisiin liittämään kaupungin jätevesiverkostoon. Varmistetaanko asbesti, pöly, pcb ja muut vaaralliset aineet murskattavista betoni- ja tiilimurskeista liukoisuustestein ? Myös aiemmat tontin ympäristön saasteet tulee puhdistaa ojista ja lähiympäristöstä. Tontin ympäristö kuuluu maakuntakaavan mukaiseen kaupungin viherympäristöverkostoon, jolla on merkitystä virkistysalueena, ekologisina ja maisemallisina suojavyöhykkeinä sekä sosiaalisena tekijänä.

6. Tiedottaminen. Miksi ilmoitus tiedotustilaisuuteen jaettiin lähimmille asukkaille vain 2 päivää aikaisemmin eikä muille Näyttelijäntien asukkaalle lainkaan? Monikaan ei ehtinyt tulla tilaisuuteen niin lyhyellä varoitusaajalla.

Erilaisten jätteiden kierrätyksen ja hyödyntämisen lisääminen on sinänsä hyvä asia, mutta tällä tontilla toteutettuna erittäin haittaavaa lähiympäristölle.

Kuva 1. Näyttelijäntien alueen asutusalue.

Taulukko 1. Käsiteltävien ja varastoitavien materiaalien enimmäismäärät

Materiaali	Nykyisen ymp.luvan sallimat määrät (t/a)	VE 0 (t/a)	VE 1 (t/a)
Tulevat			
Lajittelematon rakennus- ja purkujäte (17 09 04)	32 000	37 700	160 000
Teollisuuden ja kaupan jäte (20 03 01)	8 000	5 500	47 000
Lajiteltava sekajäte		11 500	21 950
Betoni- ja tiilijäte (17 01 01, 17 01 02)	10 000(murskaus) 20 000 (välivarastointi)	16 500	30 000
Puu- ja kantojäte (17 02 01)	10 000	7 500	20 000
Energiajäte (03 01 05, 20 01 01, 20 01 38, 20 01 39)	2 000	4 500	20 000
Metalli (17 04 07, 15 01 04)	2 000	800	1 000
Romuajoneuvot (16 01 04, 16 01 06)	30	-	-
SER-romu (16 02 14, 16 02 16)	30	3	50
YHTEENSÄ:	84 060	84003	300 000
Lähtevät			
Kierrätyspolttoaine (REF)	-	-	220 000
Kaatopaikkajäte	-	-	15 000
Betoni- ja tiilimurska	-	-	28 500
Kyllästetty puu	-	-	200
Seula-alite	-	-	30 000
Metalli	-	-	6 250
SER-romu	-	-	50
YHTEENSÄ:	-	-	300 000

FCG Oy 20.9.2010

Lähteet:

Yleisötilaisuus TTY Sähkötalo. Pirkanmaan ely-keskus. 1.12.2010

FCG Oy. Ruskon jätteenkäsittelylaitoksen laajennuksen ympäristövaikutusten arviointi. Arviointiohjelma. 4884-C9831. 20.9.2010.32s.

Tampereen kaavoituskatsaus 2010

Tampereen kaupungin viherverkko, s. 59...117.

Yhteenvedona hankkeesta voi todeta, että on käsittämätöntä, miten tällaista melun, pölyn ja rajun liikenteen kasvuun johtavia toimintoja edes suunnitellaan asutusalueen välittömään läheisyyteen. Varsinkin kun samaan aikaan suunnitellaan ja kaavoitetaan asutuksen lisäystä alueella, johon tämän hankkeen kielteiset vaikutukset yltävät.

Koko hanke alkoi aika mollivetoisesti. Esim. tiedottaminen kaksi päivää ennen kokousta ja sekin rajalliselle joukolle ei herätä suurta luottamusta. Toinen luottamusta rapauttava tekijä on se, että nykyisen toiminnan aikarajoja ei ole kunnioitettu kovinkaan hyvin.

Yksittäisten ihmisten ja perheiden suurin hankinta on asunto. Mistä asunto hankitaan, on ympäristöllä määräävä vaikutus paikan valintaan. Tämä hanke toteutuessaan romuttaa monta unelmaa rauhallisesta ja viihtyisästä asuinpaikasta. Näin ollen hankkeeseen ei olemassa olevan tiedon pohjalta voi suhtautua muuta kuin kielteisen jyrkästi ei.

Henkilö I.

1. Toivonen Yhtiöt Oy:n toiminta herättää suurta epäluottamusta ja uskon puutetta paikallisissa asukkaissa ja yhteisöissä: Luottamuksen palauttaminen ennen myönteistä lupapäätöstä on ensiarvoisen tärkeää. Jos siinä ei onnistuta ei laajennukselle ole perusteita. On ilmennyt seikkoja, joiden perusteella voidaan arvella yhtiön laiminlyövä toiminnan eettisiä- ja ympäristövaatimuksia. Kaikki aktiivisten henkilöiden ja yhteisöjen esiintuoma huoli tulee käsitellä ja yhtiön on voitava osoittaa huolet aiheettomiksi.
2. Viranomaisten toiminta (erityisesti valvonta) tähän asti Toivonen Yhtiöt Oy:n Hervannan toimipisteen suhteen on tutkittava. Onko havaittu poikkeamia säännöksistä, osoitettu korjausvaatimuksia, harkittu/langetettu sanktioita ym. Jotain lienee mennyt pieleen, jos paikallisten toimijoiden havainnot pitävät paikkansa. Kuinka tilanne asetusten mukaan toimimisen ja sen valvonnan suhteen olisi jatkossa erilainen, jos laajennus-lupa myönnettäisiin.
3. On vaikea ymmärtää miten luvan äärimmäisen vaihtoehdon mukaiset jätteenkäsittelymäärät voivat olla realistisia: satojen rekkojen päivävauhdilla tuodaan jätettä käsiteltäväksi (joidenkin arvioiden mukaan: muutaman minuutin välein) -> missä ajassa ne käsitellään, lajitellaan, lastataan pois vietäväksi jne, jotta toiminta olisi muutakin kuin kaatopaikanomaista jätteen vastaanottoa ja varastointia? Luvut eivät voi olla kohdallaan ja ne on tarkastettava (suhteuttaen paikan kokoon, henkilöstöresursseihin ja muihin toiminnan tärkeisiin rajoitteisiin) viranomaisten toimesta huolella.
4. Ely-keskukselle on prosessin aikana lähetetty palautetta useasta näkökulmasta ja siihen on voitava ennen päätöstä paneutua. (1. Meluongelma. 2. Erittäin suuret liikennemäärät. 3. Toiminnan aikarajojen huomattavat ylitykset. 4. Haitat viereisille kaavoitettaville asunto- ja työpaikka-alueille. 5. Vaikutukset ympäristöön. 6. Yhtiön oma, kyseenalainen tiedottaminen jne...)

Toiminta-ajatus Toivonen Yhtiöt Oy:llä on jalo ja erittäin kannatettava: jätteen oikeanlainen käsittely ja sitä kautta kierrätyksen(kin) mahdollistaminen. Nyt suunniteltu toiminnan laajennus on kuitenkin kyseiseen lokaatioon nähden mahdollisesti väärin mitoitettu. Lisäksi yhtiön on voitava vakuuttaa lähiseutu toimintansa järkevyydestä, vastuullisuudesta sekä lisättävä avoimuutta tiedottamisessa ja kenties toimittava enemmän yhdessä lähiseudun tahojen kanssa. Luottamus ja yhteistyö on nyt kaikkein tärkeintä!

Henkilö J. Mielestäni viranomaisten tulee vaatia, että hankkeen ympäristövaikutusten arviointityössä ja selostuksessa kiinnitetään erityistä huomiota liikennemäärien kasvun aiheuttamiin haittoihin ja vaikutuksiin ympäristöön mikäli vaihtoehto VE1 toteutuu. Arviointiohjelman (4884-C9831) kohdassa 2.5 'Liittyminen muihin hankkeisiin' jätetään kokonaan kuvaamatta Pirkanmaalle suunnitteilla oleva jätteiden polttolaitos, vaikka maalaisjärjellä tuntuisi, että tällainen suuri (vaihtoehto VE1 mukainen) yksityinen jätteidenkäsittely-laitos kannattaisi sijoittaa samaan paikkaan Tammervoiman voimalaitoksen kanssa juuri liikennejärjestelyjen takia. Tammervoiman sijoituspaikka on ymmärtääkseni edelleen auki.

Käsitykseni on se, että vaihtoehto VE1 aiheuttaa huomattavaa ruuhkautumista ja tieverkon ylikuormittumista mikäli uusia mittavia liikennejärjestelyjä ei tehdä. Liikenne-arviointityön pohjaksi pitäisi kartoittaa nykyisen tieverkon kuormitusaste liikennemittauksin sekä aamu- että iltapäiväruuhkien aikaan. Olen samaa mieltä Arviointiohjelman kanssa siitä, että erityisesti Hervannan valtavyhlän liikennemäärät välillä Hepolamminkatu -9 tie ovat jo nyt sietämättömän suuret ruuhkatuntien aikana. Ruuhkautumista on jo nyt havattavissa myös Hervannan valtavyhlän eteläosalla sekä Hervannantien ja Kauhakorvenkadun risteyksessä.

Arviointityössä tulisi myös ennakoida mitä vaihtoehdon VE1 aiheuttama liikenteen lisääntyminen yhdessä muun liikenteen lisääntymisen kanssa tarkoittaisi tieverkon kuormitukselle ja ruuhkautumiselle.

Oma käsitykseni on, että mikäli vaihtoehto VE1 toteutuisi ilman mittavia liikennejärjestelyjä, niin -Hervantaan tulevien teiden etenkin Hervannan valtavyhlän, Hepolamminkadun ja Hervannantien ruuhkautuminen pahenisi merkittävästi entisestään -Joukkoliikenteen sujuvuus heikkenisi entisestään ruuhkautumisen takia

-Sekä Toivonen yhtiölle menevä rekkaliikenne että yksityisautoilu hakisi entistä enemmän vaihtoehtoisia reittejä etenkin ruuhka-aikoina. Tämä lisäisi liikennemääriä mm. Juvankadulla, Saarenmaantiellä ja jopa Kangasalan keskustassa. Lisääntyneestä liikenteestä aiheutuisi merkittävää haittaa huomattavan laajalle alueelle.

Mielestäni vaihtoehto VE1:n aiheuttamien liikennemäärien haitat saataisiin kuriin ainoastaan rakentamalla ns Kehä II Itäinen osa Ruskontieltä Kangasalan Lentolaan. Tämä taas on mittava yhteiskunnallinen hanke ja juuri siitä syystä viranomaisten on syytä pitää kokonaisuus hallinnassa ennen kun Toivonen yhtiölle annetaan näin merkittävää laajennuslupaa.

Henkilö K. Toivonen Yhtiöt Oy:n jätteenkäsittelylaitos on aloittanut toimintansa romuliikkeenä nykyisessä osoitteessaan Ruskossa. Toiminta on hiljalleen laajentunut ja nykyistä toimintaa voidaan verrata jo täysimittaisen jätteenkäsittelylaitoksen esim. Tarastenjärven toimintaan. Ruskon jätteenkäsittelylaitoksen nykyinen sijainti on täysin väärä lähellä asutusta ja aivan ihmisten työpaikkojen vieressä. Ainoa oikea ratkaisu on, että Ruskon jätteenkäsittelylaitokselle Pirkanmaan AVI ei enää myönnä ympäristölupaa. Nykyisen laajuiseen toimintaan on Tampereen kaupungin osoitettava toinen paikka esim. Tarastenjärven jätteenkäsittelylaitoksen viereiseltä teollisuusalueelta. Jos ko. jätteenkäsittelylaitoksen ympäristölupaa ei voida peruuttaa (vaikka määräyksiä ei todistettavasti noudateta!), on syytä ympäristöluvan ehdoista tehdä niin tiukat, että siitä ei ole mitään haittaa alueen asukkaille ja alueen läheisyydessä työskenteleville, jolloin toiminnan harjoittajakin voi vetää siitä omat johtopäätöksensä ja siirtää toiminnan muualle! Otettava huomioon Ympäristönsuojelulain (YSL) 6§ ja erityisesti sen 1)- ja 3)- kohdat ("Toiminnan luonne ja pilaantumisen todennäköisyys. Muut mahdolliset sijoituspaikat")!

Toivonen Yhtiöt Oy:n Ruskon jätteenkäsittelylaitos ei ole noudattanut nykyisiäkään ympäristölupamääräyksiä (2006) mm. toiminnan aikarajoitus (Yleiset määräykset, kohta 2.), vaan melua aiheuttavaa toimintaa on tapahtunut läpi yön ja viikonloppuisin niin, että siitä on ollut suurta haittaa lähialueen asukkaille. Kesäaikaan on pakko pitää myös öisin ikkunaa auki, jolloin mm. aamuöisin tapahtuva voimakas melu herättää kaikki asukkaat, jotka eivät käytä korvatulppia! Tästä ollaan oltu yhteydessä Pirkanmaan ELY-keskukseen (Tuija Sievi-Korte ja Heikki Kokkonen). Otettava huomioon "Eräistä naapurisuhteista annetun lain (NaapL) 17§:n 1 momentissa tarkoitettu "kohtuuton rasitus"!

Puuttumatta sen enempää tuohon "mielettömään" vaihtoehtoon 1 (VE1), joka on ilmeisesti tehty vain "hämäyksen" vuoksi totean, että siinä esitetyt jätemäärät ja niiden aiheuttama raskas liikenne ei millään sovi nykyiseen paikkaan eikä ympäröiville teille. Vaihtoehdossa 1 esitetään, että mm. raskas liikenne olisi 600 ajoneuvoa vuorokaudessa, joka tarkoittaa siis 25 ajoneuvoa tunnissa eli rekka kulkisi aina 2,4 minuutin välein!!

Kannattaa huomioida, että Toivonen Yhtiöt Oy hakee nyt lupaa jätteen lajittelulle ja haketukselle ympärivuorokautisesti noin 300 päivänä vuodessa!!

Seuraavat asiat on selvítettävä:

- On esitetty hyvin huolestuttava väite: Murskattavan betonin joukossa on asbestia! Asbestin käyttö rakennusmateriaaleissa oli Suomessa melko yleistä vielä 70-80-luvuilla. Murskaustoiminta on keskeytettävä siihen asti kunnes tämä asia on selvitetty. Toivonen Yhtiöt Oy ei voi vetäytyä vastuusta sillä, että heille on toimitettava vain puhtaita jätteitä. Nimenomaan murskaustoiminnan yhteydessä hengenvaarallinen asbesti vapautuu ja pääsee ympäristöön! Huomioitava YSL 7-8 § (Maaperänpilaamiskielto, Pohjaveden pilaamiskielto!

- Biojätteen vastaanotto (kaupan lajittelematon jäte) on lopetettava välittömästi! Todisteena biojätteestä on mm. alueella viihtyvät rotat ja lokit.

- Kaikki melua aiheuttava toiminta on rajoitettava arkipäiville klo 7-17. On sietämätöntä kuunnella raskaiden työkonoiden ja murskauslaitoksen ääniä työpäivän jälkeen. Melutasot on lisäksi ko. aikoina (arkisin klo 7-17) saatava niin alhaisiksi, että niistä ei ole haittaa asukkaille ja alueen työntekijöille! (Pitää ottaa huomioon myös ihmiset, jotka kaipaavat rauhaa ko. aikoina, esim. vuorotyöntekijät eli melutasot riittävän alhaiset). Huomioitava YSL 42 § (Luvan myöntämisen edellytykset, kohdat:1) Terveyshaitta (asbesti ja melu) 2) Merkittävä muu ympäristön pilaantumisen tai sen vaara!

- Edellä mainituista syistä betonin murskausta ei voida sallia alueella ulkotiloissa!

- On esitetty, että alueen vieressä kulkeva Houkanoja olisi saastunut jätteenkäsittelyalueelta valuvien aineiden johdosta! Kyseessä tietysti ympäristörikos, kuin myös tuo asbestin käsittely, joka on selvítettävä! Huom. em. YSL:n määräykset!

- On tarkasti yksilöitävä ne jätelajit, joita alueella voidaan käsitellä!

- On otettava huomioon alueen kaavoitustilanne. Aivan alueen viereen on kaavoitettu runsaasti työpaikkoja (asemakaava 8111)! Rakentamisen yhteydessä nyt jonkin verran suojaava metsäalue häviää.

- Onko nykyisessä ympäristöluvassa (kohta 15, Melu) oleva velvoite melutasojen selvittämisestä 31.12.2007 mennessä tehty?

Lopuksi

Toivonen yhtiöt Oy:n Ruskon jätteenkäsittelylaitos ei täytä ympäristönsuojelu- ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimuksia ja sen vuoksi laitoksen toiminta on välittömästi lopetettava.

Henkilö L. Olen tutustunut arviointiohjelmaan ja muuhun asiaa käsittelevään materiaaliin. Haluan esittää niistä muutamia mielipiteitä. Aluksi haluan kuitenkin tuoda esiin kolme yleistä asiaa, jotka tulee myös asian käsittelyssä ottaa huomioon.

- Valtioneuvoston periaatepäätös meluntorjunnasta (22.5.2006). Periaatepäätös ohjeistaa kuntien - ja valtion ko. asioita käsitteleviä ja päättäviä virkamiehiä ottamaan huomioon sen kansalaisien meluallistusta vähentävä tarkoitus.
- Jätteenkäsittelylaitoksen lähettyvillä on ollut asutusta jo paljon ennen sen perustamista. Tällä asialla pitää olla enemmän painoarvoa asioita päätettäessä kuin, jos asiat olisivat toisin päin. Kaupungin on syytä esittää Toivoselle toinen sijoituspaikka ei asutuksen tai muiden teollisuuslaitosten keskeltä.
- Lisäksi päätöstä tehdessä olisi hyvä tarkastella nyt voimassa olevassa ympäristöluvassa edellytettyjen toimenpiteiden, velvoitteiden ja ehtojen noudattamista. Valituksien, kansalais-keskustelun ja omakohtaisen kokemuksen perusteella paljon on jäänyt hoitamatta ja noudattamatta. Kuinka sitten me pärjätään mahdollisen laajennuksen kanssa? Arviointiohjelma ei anna siihen vastausta.

Arviointiohjelmasta

- Taulukosta 3 puuttuvat uudet jo kaavoitetut teollisuus- ja asuntoalueet mm. Makkarajärvi/Hervantajärvi sekä kaavoitettuja alueita käsittelylaitoksen pohjois-/lounaispuolelta. Näille alueille muuttaa aikanaan paljon ihmisiä, jotka myös altistuvat mahdollisille jätteenkäsittelylaitoksen haitoille. Tämä olisi syytä ottaa myös ottaa huomioon.
- Arviointiohjelmasta puuttuvat rakennettavien hallien piirustukset ja rakennusten laitteiden esittely. Kuinka hoidetaan mm. ilmanvaihto (huippupuhaltimien melu ?), palontorjunta.
- Kolminkertaiseksi suunniteltu betonin – ja tiilenmurskaus on tarkoitus tehdä edelleen ulkona. Ohjelmassa ei ole esitetty mitään todellista ratkaisua melun ja pölyn torjumiseksi. Asiaa käsittelevä kohta on muutenkin epämääräisesti esitetty. Betonin murskaus lupaa haetaan tehtäväksi arkipäivisin klo 7 – 19. Jos mitään torjuntatoimenpiteitä ei edellytetä ei tällaisessa jatkuvassa melua aiheuttavassa kohteessa ei ole mitään perusteita antaa yli normaalin työajan klo 7 -16 pituisia lupia. Tarkoitetaanko tässä arkipäiviksi maanantai – perjantai vai onko lasketaanko lauantai arkipäiväksi? Tarkoitetaanko tässä murskauksella vain murskaimen käyttöä? Olisiko sitten betonilohkojen pienentäminen ja rautojen lajittelu esim. hydraulivasaralla tms. sallittua ympäri vuorokauden? Arviointiohjelma ei esitä betonin käsittelyn sijoittamista halliin tai toiminnon siirtämistä muualle. Nämä vaihtoehdot ratkaisisivat ongelman.
- Arviointiohjelma toteaa laajennuksen aiheuttavan liikenneongelmia, mutta ei esitä mitään konkreettisia ratkaisuja, joita syntyy huomattavasti lisääntyvän raskaan liikenteen seurauksena.
- Laitoksen siirtyminen ympärivuorokautiseen toimitaan toisi ympäristöön ja alueen asukkaille jatkuvan laitoksen toiminnasta, kuormien kaatamisesta, lastaamisesta ja liikenteestä johtuvan keskeytymättömän meluongelman.
- Lähellä asutusta ja teollisuutta käsiteltävät suuret jätemäärät lisäävät suuronnettomuusriskiä. Esimerkiksi palavat jätekasat ja niistä syntyvät myrkylliset kaasut. Arviointiohjelmassa ole tätä millään tavalla käsitelty.

Henkilö M ja lisäksi 40 allekirjoittajaa sekä henkilö S ja lisäksi 3 allekirjoittajaa.

Lähiympäristön asukkaiden mielipiteitä:

1. Meluongelma. Toivosen tontilla Ruskossa erityisesti betoni- ja tiilijätteen paloittelu ja murskaus ulkosalla aiheuttaa jo nykyisin huomattavasti meluhaittoja lähiympäristön

asukkaille. Melu ei pysähdy 300...500 metrin etäisyydelle, vaan kuuluu häiritsevästi koko Hervannan Näyttelijäntien alueen omakoti-, rivitalo- ja pienkerrostaloalueella. Suuri osa lähellä olevista taloista on korkeammalla kuin Toivosen tontti, ja häiritsevä melu kantautuu suoraan murskausalueelta eikä kasvillisuus vaimenna sitä. Tällä alueella on noin 100 omakotitaloa sekä 72 kerros- ja rivitaloa. Rivi- ja kerrostaloissa on asuntoja 2...50 asuntoa/talo (kuva 1).

1.1 Betoni- ja teräsbetonijätteen paloittelu siirrettävän murskaimen leukamurskaimella aiheuttaa huomattavaa meluhaittaa lähiasukkaille. Jyskyttävä melu häiritsee koko Näyttelijäntien asuntoaluetta. Melu on sekä iskuporakoneen jatkuvampaa jyskytystä paloitteluvaiheissa että murskauksen ja seulonnan aiheuttamaa jatkuvampaa melua. Melu on lisääntynyt viime aikoina huomattavasti aiemmasta. Ehdotettu betoni- ja tiilijätteen toiminnan lisääntyminen 20 päivään vuodessa (VE0) ja vaihtoehdossa (VE1) 100:an päivään vuodessa lisäävät moninkertaisesti äänekkainta melua Näyttelijäntien asuntoalueelle, Ruskon koko teollisuusalueelle sekä Ruskon alueen pohjoispuolella olevalle asuntoalueelle. **Melun ja pölyn leviäminen tulee estää kaikin mahdollisin keinoin.**

1.2 Matalataajuuksinen melu kaikkien jätteiden murskaamisesta tunkeutuu lisäksi lähiympäristön taloihin sisälle. Toiminnan lisääntyessä huomattavasti kaikkien jättejakeiden aiheuttama melu tulee lisääntymään ympärivuorokautiseksi. Jättejakeiden lajittelua ja haketusta tullaan ehdotuksessa tekemään **3 vuorossa 300 päivää vuodessa**, jolloin murskausmelu ja matalataajuuksinen melu muuttuvat jatkuvaksi. Moninkertaistuvan Refpoltoaineiden murskauksen ja varastohallien ilmanvaihtojärjestelmät ovat haasteellisia toteuttaa ja voivat aiheuttaa huomattavaa lisämelua lähiympäristöön. Tätä emme hyväksy. Tämän merkityksestä tulisi tehdä tarkempia arviointoja.

2. Erittäin suuret liikennemäärät. VE0:raskaan liikenteen määrä 190 ajoneuvoa/arki-vrk nousisi peräti tasolle (VE1) 600 ajoneuvoa/arki vrk. Suuret liikennemäärät Toivosen tontille merkitsivät jatkuvaa tiestön huonontumista ja melua teollisuusalueella, Hervannan valtavyöllä, Hervannan, Ruskon ja Saarenmaan teillä. Miten logistiikka toteutetaan ruuhkautumatta Toivosen tontilla?

3. Toiminnan aikarajojen huomattavat ylitykset. Toiminta aloitetaan tontilla vilkkaimpina aikoina jo klo 5 aamulla ja lopetetaan puolen yön maissa. Lisäksi **Teräsbetonin murskauksen aikarajoja arkipäivisin klo 7-19 välisenä aikana on ylitetty huomattavasti!** Viimeksi 5.1.2011 klo 01.11 vielä murskattiin yöllä ja aamulla aloitettiin jo varhain. Tällainen panosluonteinen murskaustoiminta asutuksen lähellä ei ole sallittua arvioituna 20...100 arkipäivänä vuodessa. Emme hyväksy betoni- ja tiilijätteen murskauksen lisäämistä 10 000 tonnista (VE0) 16500 tonniin tai jopa (VE1) 30000 tonniin. Kesälomakausina ja ympäri vuoden ulkosalla asunnon pihalla ja lähimetsissä liikkuesssa melu ylittää asukkaiden sietorajan.

4. Haitat viereisille kaavoitettaville asunto- ja työpaikka-alueille. Toivosen jätteenkäsittelyjen huomattava lisääntyminen ja liikennemäärien moninkertaistuminen lisäävät huomattavasti **haittoja myös tuleville viereisille asunto-, ja liike/tsto/tuotantoalueille** (Hiidenmäki: kaava 8255, Huppionmäki: kaava 8111).

5. Vaikutukset ympäristöön. Toivosen tontin vieressä kulkeva Vihiojan-Houkanojan vesiojien lisäsaastuminen arveluttaa siitäkin huolimatta, että erilaisia jätevesiä tulitaisiin liittämään kaupungin jätevesiverkostoon. Varmistetaanko asbesti, pöly, pcb ja muut vaaralliset aineet murskattavista betoni- ja tiilimurskeista liukoisuustestein? Myös aiemmat tontin ympäristön saasteet tulee puhdistaa ojista ja lähiympäristöstä. Tontin ympäristö kuuluu maakuntakaavan mukaiseen kaupungin viherympäristöverkostoon, jolla on merkitystä virkistysalueena, ekologisina ja maisemallisina suojavyöhykkeinä sekä sosiaalisena tekijänä.

6. Tiedottaminen. Miksi ilmoitus tiedotustilaisuuteen jaettiin lähimmille asukkaille vain 2 päivää aikaisemmin eikä muille Näyttelijäntien asukkaalle lainkaan? Monikaan ei ehtinyt tulla tilaisuuteen niin lyhyellä varoitusajalla. Erilaisten jätteiden kierrätyksen ja hyödyntämisen lisääminen on sinänsä hyvä asia, mutta tällä tontilla toteutettuna erittäin haittaavaa lähiympäristölle.

Fonecta Kuva 1. Näyttelijäntien alueen asutusalue.

Taulukko 1. Käsiteltävien ja varastoitavien materiaalien enimmäismäärät

Materiaali	Nykyisen ymp.luvan sallimat määrät (t/a)	VE 0 (t/a)	VE 1 (t/a)
Tulevat			
Lajittelematon rakennus- ja purkujäte (17 09 04)	32 000	37 700	160 000
Teollisuuden ja kaupan jäte (20 03 01)	8 000	5 500	47 000
Lajiteltava sekajäte		11 500	21 950
Betoni- ja tiilijäte (17 01 01, 17 01 02)	10 000(murskaus) 20 000 (vä-livarastointi)	16 500	30 000
Puu- ja kantojäte (17 02 01)	10 000	7 500	20 000
Energiajäte (03 01 05, 20 01 01, 20 01 38, 20 01 39)	2 000	4 500	20 000
Metalli (17 04 07, 15 01 04)	2 000	800	1 000
Romujoneuvot (16 01 04, 16 01 06)	30	-	-
SER-romu (16 02 14, 16 02 16)	30	3	50
YHTEENSÄ:	84 060	84003	300 000
Lähtevät			
Kierrätyspolttoaine (REF)	-	-	220 000
Kaatopaikkajäte	-	-	15 000
Betoni- ja tiilimurska	-	-	28 500
Kyllästetty puu	-	-	200
Seula-alite	-	-	30 000
Metalli	-	-	6 250
SER-romu	-	-	50
YHTEENSÄ:	-	-	300 000

FCG Oy 20.9.2010

Lähteet:

Yleisöttilaisuus TTY Sähkötila. Pirkanmaan ely-keskus. 1.12.2010

FCG Oy. Ruskon jätteenkäsittelylaitoksen laajennuksen ympäristövaikutusten arviointi. Arviointiohjelma. 4884-C9831. 20.9.2010.32s.

Tampereen kaavoituskatsaus 2010

Tampereen kaupungin viherverkko, s. 59...117.

Tampereella 6.1. 2011. Lähiympäristön 40 asukkaan allekirjoitukset ja yhteystietoja sivuilla 4 ja 5.

Henkilö N, yhteensä 21 allekirjoittajaa

Haluamme esittää ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavaa:

1) Sivu 7, kohta "Betoni- ja tiili (tuleva/lähtevä)"

Mitkä ovat riskit jos betoni- tai tiilijätteessä on asbestia, raskasmetalleja, PCB:tä tai muita ongelmajätteitä ja miten näihin riskeihin varaudutaan?

2) Sivu 13, kohta "4.4 Kuivatus ja pintavesien johtaminen"

Riittääkö keräyssäiliöiden tilavuus myös kaatosateella? Mikäli pintavesien siirtokapasiteetti ei ole riittävä, ympäristövaikutukset ulottuvat Houkanojan kautta Vihinojaan ja sitä kautta Pyhäjärvelle.

3) Sivu 14, kohta "4.5 Tukitoiminnot"

Mikä polttoaine on kyseessä ja onko sille suoja-allasta?

4) Sivu 16, kohta "5.2 Suunnittelualueen ja välittömän lähiympäristön toiminnot"

Miten toteutetaan melusuojaus ja estetään pölyn sekä muun roskan leviäminen lähimaisemaan? Mitkä ovat haittojen lievennystoimet?

5) Hiidenmäki

Miten Hiidenmäki ja muut tulevat kaava-alueet on otettu huomioon ympäristövaikutuksien arvioinnissa? Saastuneet hulevedet, melu ja pölyt aiheuttavat näille merkittävää haittaa.

6) Jätteessä olevat vieraat aineet

Mitkä ovat riskit, että tuotavassa jätteessä on ongelmajätettä, biojätettä tai muuta jätteenkäsittelylaitokselle kuulumatonta ainetta, ja miten näihin riskeihin on varauduttu? Miten pohjaveden turvaaminen on huomioitu? Onko ongelmajätteiden mahdollisen esiintymisen varalta henkilökunnalla riittävä koulutus ja työsuojelukohdat huomioitu?

7) Kokonaissuunnitelma.

Pirkanmaan alueella ei ole olemassa kokonaisvaltaista jätekesittelysuunnitelmaa. Vaadimme, että Ruskon jätteenkäsittelylaitoksen laajennuksen ympäristöarviointi laitetaan jäihin kunnes kokonaisvaltainen suunnitelma on olemassa.

8) Ympäristöhaitat

Ympäristöhaittojen lievennystoimet pitää saada mukaan suunnitelmaan. Tavoitteeksi on saatava jatkuva parantaminen.

9) Murskauksen pöly- ja meluhaitat

Murskauksen pöly- ja meluhaittojen minimoimiseksi vaadimme, että murskauksen on tapahduttava sisätiloissa.

10) Sivu 5, kohta "3. Arvioitavat vaihtoehdot"

Arvioitaviin vaihtoehtoihin on lisättävä tapaus, jossa jätemäärät säilytetään nykyisen luvan mukaisena ja jätteenkäsittelyasema saatetaan ajanmukaiseksi. Tässä viittaamme yleisötilaisuuden muistioon, josta ilmenee jätteenkäsittelyn nykyiset ongelmat. Laajentamishankkeiden tulisi sisältää vaihtoehto toiminnan siirtämisestä ja laajentamisesta jossain muualla, missä jätteenkäsittelylaitoksen etäisyydet asuin- ja virkistysalueista olisivat riittävät ja laajentamiseen olisi mahdollisuuksia tulevaisuudessa.

- 11) Liikenne Liikennemäärien kasvun aiheuttamat riskit tulee selvittää ja niihin varautua. Lisäksi arvioinnissa tulee kertoa, miten ahtaalla tontilla voidaan hoitaa turvallisesti kuormien purku ja lastaus muuta alueen toimintaa häiritsemättä, etenkin jos tuntiliikenne on 30-50 ajoneuvoa.

Henkilö O.

Vaihtoehto VE1

Ajoneuvojen määrää, 600 rekkaa – meno-paluuna 1200, ei kestä liikenne eikä ympäristö. Hervannan valtavyäly on jo nyt niin tukkoinen, että liikenne takkuilee. Vuoreksen rakentaminen ja Hervannan täydennysrakentaminen lisäävät osaltaan liikennettä.

Liikenteen ympäristöpäästöt ovat niin suuret, että hanke ei sovi näin lähelle asutusta. Näin suuret jätteenkäsittelymäärät aiheuttavat ympäristölle selvät haitat. Jo nyt Toivonen Oy on pilannut Houkanojan veden laadun ja muovi-, paperi-, pahvijäte ja pöly sekä melu muun ympäristön.

Lähelle on kaavoitettu Hiidenmäen asuntoalue, jonka yleiskaavan mukainen raja-
aus on noin 22 hehtaaria.

Hulevesien käsittelystä kirjoitetaan kauniisti, mutta nykyisiäkään valumia ei ole pystytty hoitamaan. Onko laskeutumisallas avo-oja, joka on kaivettu kaksi metriä aidan alapuolelle ja josta vesi pääsee sateella valumaan suoraan Houkanojaan?

Polttoainetta ei saisi varastoida alueelle ollenkaan. Mikä polttoaine on kyseessä ja kuka luvan on myöntänyt? Nestemäiset polttoaineet ovat aina uhka ympäristölle.

Olen sitä mieltä, ettei lupaa tuotannon nostoon tule myöntää, koska haittavaikutukset ovat suuret ja ne lisääntyvät. Nykyinenkin lupa pitää muuttaa määräaikaiseksi. Nytkään ei ole pystytty valvomaan jätteenkäsittelylaitoksen toimintaa. Ruskon palstaviljelijät ovat kärsineet Houkanojan likaisuudesta.

Henkilö P,

Meluongelma

Jo nykyinen murskaustoiminta aiheuttaa Näyttelijänsäntien alueen asukkaille haittaavaa melua sekä häiritsevän melutason, että aikarajojen toistuvien selkeiden ylitysten muodossa. Suunniteltu ympärivuorokautinen ja ympärivuotinen toiminta muuttaisi asuinolosuhteet sietämättömiksi. Lisäksi lisääntyvä liikenne tulisi aiheuttamaan selkeää meluhaittaa suunniteltujen kulkureittien varsien asukkaille.

Liikennemäärien kasvu

Liikennemäärien suunniteltu kolminkertaistaminen nykytasosta tulisi vääjäämättä aiheuttamaan alueen tiestön ruuhkautumista, olemassa olevan laajan kevyenliikenteen verkoston käyttäjien riskien lisääntymistä tieliikenteessä. Suunnitelman pääkulkureitti toimii Valtavyälyn osalta myös suurimman osan Hervannan asukkaiden sekä Hervannassa työssä käyvien päivittäisenä kulkureittinä ja aiheuttaisi näin ollen lisääntyviä ruuhkia em. tieosuudelle.

Ympäristö

Kyseinen laitos aiheuttaa jo tälläkin hetkellä lähiympäristönsä, joka sisältää virkistyskäyttöön tarkoitettuja ulkoilureittejä sekä sienestys- ja marjastusalueiden sotkemista pölyllä sekä muoviroskalla. Laitoksen suunnitteleman toiminnan lisäykset tulisivat lisäämään em. ongelmia suunnitellun kasvun suhteessa.

Sijainti

Laitoksen sijoitus näin lähellä asuinalueita on ollut alun alkaen virhe, jota ei pidä kasvattaa vaan miettiä tarkoituksenmukaisempia olosuhteita kyseiselle liiketoiminnalle.

Henkilö Q,

Toivonen Yhtiöt Oy:n ympäristöohjelmaa arvioitaessa on otettava vakavasti huomioon heidän toimialueensa nykyinen tila. Asian edetessä on velvoitettava saattaa nykyinen toiminta ympäristöystävälliselle tasolle, mitä se ei nykyisin ensinkään ole.

Henkilö R,

Kyseinen määrä ajoneuvoja (600) jättää reviirilleen noin 12 litraa erilaisia moottori-, vaihteisto- ja peräöljyjä sekä automaattirasvareiden toimesta voiteluaineita. Tästä arviosta puuttuu haverit, kuten hydraili letkujen vioittumiset. Poltto-aine päästöt yms. ennalta arvaamaton vahinko. Ympäristön kuormitusta lisää myös pakokaasu päästöt jotka ovat aistittavissa alavalla maalla olevalla omakoti asutus alueella noin 800 metriä pohjoiseen.

Sieltä puuttuvat jo nyt tehokkaat öljyn erottamis- ja hulevesien kaivo- ja putkitus-järjestelmät. Nämä ongelmat näkyvät Houkanojan alajuoksulla välittömästi sateiden ja lumen sulamisen aikaan.

Sieltä kulkeutuu myös rakennusjätettä hallitsemattomasti aika ajoin. Näin ollen se on kohtuuttoman epämiellyttävää täällä alajuoksulla asuvien tonteilla joille oja on rasiitena. Tämä kaikki kulkeutuu luonnonmukaisena pidettävän (?) Houkanojan reittiä Pyhäjärven Vihilahteen.

Henkilö S, mielipide samansisältöinen henkilö M:n mielipiteen kanssa, esitetty edellä kohdassa "henkilö M"

Henkilö T. Muistin hiihtolenkillä kun luisto loppui Toivonen Yhtiöiden kohdalla ladulla olevaan muovisilppuun, että yhtiön laajentumisesta on YVA menettely käynnissä.

Muutama kommentti lähialueen asukkaalta vireillä olevaan hankkeeseen.

- Toivonen Yhtiöt Oy ei pysty huolehtimaan edes nykyisestä kapasiteetistansa aiheutuvaa ympäristökuormitusta. Tästä todisteena ympäristöön leviävät roskat, alueen rotat ja linnut, Houkanojan nykytila (haju ja roskaisuus Toivosen kohdalla, bakteerisaastunut), betonimurskauksesta lähialueelle leviävä pöly, jne. Ts. VE0, nykytila, on kestänyt. Tässä valossa VE1 on käsittämätön.

- 1.12. pidetyssä avoimessa kuulemistilaisuudessa Toivonen Yhtiöt esitti, että suunniteltu halli-investointi ja toiminnan osittainen siirtäminen sisätiloihin on vastaus nykyisiin ongelmiin. En pidä kuitenkaan uskottavana Toivonen Yhtiöiden investointihalukkuutta tällaiseen rakennusprojektiin, ilman VE1:ssä esitetyn mukaista kapasiteetin kasvatusta.

- En edes halua tässä vaiheessa spekuloida minkälaisia suhteettomia ongelmia VE1 aiheuttaisi esimerkiksi ympäristön tiestölle, luonnolle tai asukkaille.

Yhteenvetona en hyväksy vaihtoehtoa VE1 ja mielestäni VE0:kaan ei ole riittävä. Nykytilanne pitää saattaa sille tasolle, ettei ympäristölle ja lähialueelle asujineen aiheudu vahinkoa. Vasta tämän jälkeen voidaan aloittaa keskustelu toiminnan laajentamisesta.

p.s. Liitin mukaan myös kuvan Kaukajärveltä Taivalpirtille johtavalta suositulta hiihtoladulta Toivosen kohdalla. Suksi ei luista muovisilpussa.

Lisäksi 3 valokuvaa muoviroskasta hiihtoladulla Toivonen Yhtiöt Oy:n kohdalla.

Tampereen Taivaltaajat ry esittää, että Tampereen Taivaltaajat ry:n ylläpitämä perinteinen Kaukajärvi-Taivalpirtti latureitti kulkee alueen ohi. Ladun puhtaus on tärkeää hiihtäjille. Nykyään ladulle leviää pölyä ja muuta tuulen mukana kulkeutuvaa murskaustuotetta häiritsevässä määrin. Korkeampi aita on kuitenkin helpottanut asiaa jonkin verran. Yhdistys haluaa kiinnittää huomiota siihen, että pölyhaitta saadaan hoidettua kunnolla ja ladut pysyvät hiihtokelpoisina muutenkin kuin heti lumisateen jälkeen.

Kaukajärvisseura ry esittää, että Arviointiohjelmassa tulee selvittää, miten melu- ja pölysuojaus hoidetaan. Tämä on tärkeää sekä lähistön asukkaille ja työntekijöille että myös korttelialueen itä- ja pohjoispuolilla sijaitsevalla virkistysalueella kulkeville. Kysymyksessä oleva virkistysalue on yleiskaavassa kirjattu merkittäväksi viheralueeksi, jossa kulkee pääulkoilureitti (maakuntakaavassa viheryhteystarve). Mainittu reitti on ainoa Kaukajärven kaupunginosasta etelään johtava esteetön viheryhteys, jota on jo vuosikymmenien ajan käytetty suosittuna latulinjana. Alueella kulkevien ulkoilijoiden terveyden sekä luonnon ja lähimaiseman turvaaminen on välttämätöntä. Betoni- ja tiilijätteen murskaus ja murskeen varastointi tulisikin sijoittaa sisätiloihin.

Mitkä ovat haittojen lievennystoimet? Suunnitelmassa tulee ilmetä esimerkiksi määräykset melusteista ja suojaistutuksista.

Yrityksellä on oltava suunnitelma, jolla valvotaan ja varaudutaan betoni- ja tiilijätteen mahdollisiin asbesti- ja muihin ongelmajätepitoisuuksiin sekä muiden jätteiden sisältämiin ei-sallittuihin esim. biojätteisiin ja niiden aiheuttamiin riskeihin lähialueen asukkaille ja työpaikkojen työntekijöille sekä viereisellä virkistysalueella kulkeville. Suunnitelmasta tulee myös ilmetä miten varaudutaan ympäristön ja pohjavesien suojeluun sekä miten tätä valvotaan. Yrityksellä tulee olla myös ongelmajätteiden käsittelyn osaamista.

Laajentamishankkeisiin tulee sisällyttää vaihtoehto toiminnan siirtämisestä ja laajentamisesta jonnekin muualle, missä jätteenkäsittelylaitoksen etäisyydet asuin- ja virkistysalueista ovat riittävät ja toiminnan laajentamiseen on mahdollisuuksia myös tulevaisuudessa. Hyvänä pirkanmaalaisena paikkavaihtoehtona on mielestämme Tarastenjärven alue valtatieyhteyksineen ja eritasoliittymineen.

Lisäksi esitämme, että ympäristöluvan saaneen toiminnan tiukempi valvonta on hoidettava ohjeiden mukaisesti ja laiminlyönneistä on määrättävä sanktiot.

Esitämme, että Ely-keskus selvittää, kuinka ja missä jätteiden käsittely Tampereella ja seutukunnassa järjestetään tulevina vuosikymmeninä siten, ettei se mm. aiheuta haittaa ja vaaraa ympäristön asukkaille, uhkaa virkistysalueita, luonnonarvoja ja viihtyisyyttä.

Kaakkois-Alvari.

1. Ruskon jätteenkäsittelylaitoksen arviointiohjelmaa koskenut keskustelutilaisuus järjestettiin Kaakkois-Alvarin jäsenten ja Kaakkois-Alvariin yhteyttä ottaneiden asukkaiden pyynnöstä. Tilaisuuden tarkoitus oli yhdessä pohtia, miten hanke vaikuttaa mm. asukkaiden, lähivirkistysalueiden käyttäjien ja palstaviljelijöiden toimintaan ja onko arviointiohjelmassa huomioitu nämä näkökulmat. Hankkeeseen mielipiteitä voi jättää 7.1.2011 saakka. äsnäöilleista 28 henkilöstä 19 halusi mukaan yhteiseen mielipidekirjelmään. Tilaisuudessa esitettiin mm. seuraavia näkemyksiä:

Jätteenkäsittelylaitoksen toiminta on tärkeää yritystoimintaa. Sitä tulee kuitenkin harjoittaa annettujen ympäristölupien ja säädösten mukaisesti. Toimintaa valvovat viranomaiset ja heidän tulee määrätä sanktioita, mikäli toiminta ei ole säädösten mukaista.

Nykyinen tilanne:

- Jätteiden käsittely tuottaa melua, pölyä ja hajuja. Maahan imeytyy jätteistä erilaisia saasteita. Huolena on saasteiden imeytyminen pohjavesiin, niiden leviämien hulevesien mukana Houkanojaan, sieltä Vihiojaan ja lopulta Pyhäjärveen. Houkanojan saastuminen haittaa virkistystä ja mm. palstaviljelyä.
- Houkanoja on silmin nähden ja hajujen perusteella roskaantunut ja saastunut. Houkanojan vedellä on kielletty kastelemasta viljelypalstoja.
- Jätteenkäsittelylaitoksen aitojen yli vyöryy ja lentelee roskaa, saastetta ja jätettä. Esimerkiksi ongelmajätteiksi todettuja lääkējätteitä on päätynyt aitojen ulkopuolelle valvomattomalle alueelle. (kuvat)
- Jo nyt liikenne, melu, roskaisuus ja hajut haittaavat asukkaita, liikkuja, virkistystä ja muita toimijoita.

Toiminnan laajentamisen vaikutukset asukkaiden näkökulmasta:

- Toimintaa aiotaan laajentaa ahtaasta tontista huolimatta.
- Lähistöllä on omakotialueita ja muuta asutusta, teollisuusalueita ja virkistysalueita. Lisäksi sinne kaavoitetaan parhaillaan sekä teollisuus- että asuinalueita, joille melut, hajut ja pölyt sekä saastuneet hulevedet aiheuttaisivat merkittävää haittaa.
- Laajentaminen lisää liikennemääriä ja siten mm. turvallisuusriskejä ja liikenteen meluhaittoja molemmissa vaihtoehdoissa.

Arviointiohjelmaa esitettiin täydennettäväksi seuraavasti:

- Laajentamishankkeisiin tulisi sisältää vaihtoehto toiminnan siirtämisestä ja laajentamisesta jonnekin muualle, missä jätteenkäsittelylaitoksen etäisyydet asuin- ja virkistysalueista olisivat riittävät ja laajentamiseen mahdollisuuksia myös tulevaisuudessa.
- Arviointiohjelmassa tulisi selvittää, miten melu- ja pölysuojaus hoidetaan. Myös virkistysalueen ja muun luonnon ja lähimaiseman turvaaminen on välttämätöntä.
- Mitkä ovat haittojen lievennystoimet? Tuleeko alueelle esimerkiksi meluvallia, meluseiniä tai suojaistutuksia? Voitaisiko betonin murskaaminen tehdä sisätiloissa?
- Yrityksellä tulee olla suunnitelma, jolla valvotaan ja varaudutaan betoni- ja tiilijätteen mahdollisiin asbesti-, muihin ongelmajätepitoisuuksiin sekä muiden jätteiden sisältämiin ei-sallittuihin esim. biojätteisiin ja niiden aiheuttamiin riskeihin lähialueen asukkaille ja työpaikkojen työntekijöille sekä ympäristölle, kuten pohjavesille. Yrityksessä tulisi olla myös ongelmajätteiden käsittelyn osaamista.
- Liikennemäärien kasvun aiheuttamien riskit tulee selvittää ja niihin varautua. Lisäksi tulee arvioinnissa selvittää, tarkoitetaanko kolminkertaisella liikennemäärillä tulevaa vai menevää ja tulevaa liikennettä. Tulee myös kertoa, miten voidaan ahtaalla tontilla hoitaa turvallisesti kuormien purku ja muuta teollisuusalueen toimintaa häiritsemättä, jos sisään tulee kuormia joka kolmas minuutti.
- Arvioinnissa tulee laajemmin selvittää haitallisten vaikutusten välttämiskeinot ja esittää kuinka haittoja lievennetään, estetään sekä poistetaan. Ympäristöjärjestelyjen tavoitteena tulee olla jatkuva parantaminen
- Tarkempi selvitys polttoainevaraston sisällöstä ja miten sitä käsitellään. Selvitys onko öljynerottamisen viemärointi varmistettu suoja-altaalla.
- Kuinka laajennus vaikuttaa alueen muiden asemakaavojen ja rakentamishankkeisiin, kuten myös mm. hulevesiin.

Muut asiaan liittyvät ehdotukset

- Jätteenkäsittelylaitoksen aiheuttamat haitat tulee eliminoida ja viranomaisien kuuluu valvoa, että yritys hoitaa ympäristölupien mukaiset velvoitteensa määräysten mukaisesti. Vaikutusarviot tulisi tehdä nykykäytöllä ja lisääntyvällä käytöllä portaittain esim. 50.000 tonnin välein

- Ympäristöluvan saaneiden toiminnan tiukempi valvonta on hoidettava ohjeiden mukaisesti ja laiminlyönneistä on määrättävä sanktiot. Ympäröivien alueiden katselmus osaksi yva-selvitystä ennakoon ja määrävälein mahdollisen toiminnan käynnistyttyä.
- Kokoukseen osallistuneet esittävät, että Ely-keskus selvittää, kuinka ja missä jätteiden käsittely Tampereella ja seutukunnassa järjestetään tulevana vuosikymmeninä siten, ettei se mm. aiheuta haittaa ja vaaraa ympäristön asukkaille, uhkaa virkistysalueita, luonnonarvoja ja viihtyisyyttä.